UNIVERZA V LJUBLJANI

TEOLOŠKA FAKULTETA

DUHOVNO IZPOPOLNJEVANJE

Marta Ciraj

TRPLJENJE

Sodelovanje v Božjem odrešenjskem načrtu

ZAKLJUČNA NALOGA

Mentor:

prof. Ivan PLATOVNJAK

LJUBLJANA, 2011

Zahvala

Zahvaljujem se vodji programa Duhovno usposabljanje in svojemu mentorju prof. Ivanu Platovnjaku za usmeritve in napotke pri pripravi zaključne naloge, kakor tudi za njegovo izredno vedrino, zaupanje in vztrajnost za uresničitev novega programa na Teološki fakulteti v Ljubljani, katerega udeleženka sem bila tudi sama.

Zahvaljujem se tudi prof. Eriki Prijatelj za izjemno pričevanje v toku svojih predavanj, ki je na slušateljih pustilo pečat, obema pa za zanimive in koristne praktične vaje v dveh duhovnih vikendih.

Zahvaljujem se tudi vsem predavateljem programa Duhovno usposabljanje, ki mi je odprl nove dimenzije duhovnosti, plod česar je tudi ta zaključna naloga.

Zahvaljujem se tudi vsem soslušateljem prve skupine Duhovnega izpopolnjevanja za podporo, zaupanje, nesebično delitev znanja in izkušenj. Iskreno se zahvaljujem tudi s. Metki, ki nam je v času poteka programa z bolniške postelje pošiljala svoje molitve in darovala trpljenje.

Prav posebna zahvala pa velja moji družini: možu Jožefu ter vsem štirim otrokom in njihovim najbližjim: sinu Izaku Mateju in njegovima Nataši in Juliji Daliji, hčerki Anji Mariji in njenemu možu Anžetu, sinu Arnoldu Otonu in njegovi Nataši, kakor tudi najmlajši hčerki Viti Marti, ki so me v času mojega študija in tudi pri pripravi te naloge nesebično podpirali. Vse naše velike in male žrtve, da je to delo nastalo, darujem Jezusu, našemu odrešeniku.

Kazalo

1. UVOD 1

2. KAJ JE TRPLJENJE? 4

2.1 ZLO – TRPLJENJE SÁMO IN NJEGOV POVZROČITELJ 5

2.2 ZAKAJ TOLIKO TRPLJENJA? 7

2.3 ISKANJE SMISLA TRPLJENJA 10

3. TRPLJENJE V SVETEM PISMU 13

3.1 ADAM IN EVA 13

3.2 JOB 13

3.3 TOBIT 14

3.4 SARA 15

3.5 MAKABEJCI, TRPLJENJE MATERE IN SEDMIH SINOV 15

3.6 TRPLJENJE JEZUSA KRISTUSA 16

4. TRPLJENJE V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU 20

4.1 TRPLJENJE POSAMEZNIKA 20

4.1.1 CIRIL ZLOBEC− ŽIVLJENJE MI JE MNOGO DALO 21

4.1.2 IVAN CANKAR – ŽIVLJENJE MU NI BILO NAKLONJENO 22

5. DAROVANO TRPLJENJE 23

5.1 DAROVANO TRPLJENJE V ŽIVLJENJU POSAMEZNIKOV, SLEHERNEGA ČLOVEKA 24

5.1.1 MATIJA GUBEC 24

5.1.2 MAMA 25

5.1.3 IVANKA NOVAK 27

5.1.4 IMMACULÉE ILIBAGIZA 28

5.1.5 OTROK 29

5.1.6 GIANNA JESSEN 29
5.2 MISTIKI IN DAROVANO TRPLJENJE 30
5.2.1 MAGDALENA GORNIK 30
5.2.2 ANTON STRLE 30
5.2.3 MAKSIMILIJAN DRŽEČNIK 31
5.2.4 SV. JANEZ OD KRIŽA 32
5.2.5 CHIARA (LUCE) BADANO 32
5.2.6 MARIJA SIMMA 32
5.3 V ČEM JE POSEBNA VREDNOST TRPLJENJA JEZUSA KRISTUSA 33
5.3.1 KDAJ JE TRPLJENJE SODELOVANJE V BOŽJEM ODREŠENJSKEM NAČRTU? 34
6. SKLEP 37
7. Seznam referenc 40

1. UVOD

V človeškem življenju, ki je v prvi vrsti božji dar, je veliko lepega. Verjetno pa bi težko našli človeka, ki se v svojem življenju ne bi srečal tudi s trpljenjem. Ravno zato ta tema vedno znova nagovarja in se z njo ukvarjajo številni raziskovalci. Iz del drugih avtorjev je mogoče ugotoviti, da občutimo tri vrste trpljenja, in sicer duhovno, duševno in telesno. Njegov pomen je mogoče razložiti le teološko. Trpljenje ima smisel, ki bi ga v tem delu želeli nekoliko bolj osvetliti. Prek svetopisemskih odlomkov želimo pokazati, da trpljenje ni kazen za greh tistega, ki trpi. Da je trpljenje milost, želimo pokazati s primeri trpečih ljudi. Poseben izziv v tem delu predstavlja misel, ki jo lahko razberemo iz Kor 13, 1, da trpljenje brez ljubezni nima posebne vrednosti.

Da se je, kljub številnim delom na to temo, za tako nalogo odločila tudi avtorica tega prispevka, je prispevalo več dejavnikov, med njimi so navedeni le nekateri možni. Odločitev ima verjetno svoj izvor že v avtoričinem otroštvu. Morda je bilo prvo srečanje z grozo, neke vrste agonijo, njeno doživetje po nezgodnem uživanju sadu – volčje češnje, zaradi katere naj bi ji po prepričanju njene stare mame grozila smrt. Molitev k Bogu na hribčku za hišo jo je, 5-letnega otroka, tako je takrat verovala, rešila. Molit jo je, čisto samo, napotila njena stara mama. Ta molitev v stiski se ji je globoko vtisnila v dušo. Spominja se, da je potem dolgo živela v strahu pred smrtjo, svoje stiske pa ni mogla zaupati nikomur, najbrž je niti ni znala izpovedati. Kasneje ji je mama pripovedovala o svojem osebnem trpljenju. Če človek hodi po svetu z odprtimi očmi, vidi okoli sebe tudi veliko trpljenja in krivic, pa ne le doma, temveč po vsem svetu. Sama od sebe se porajajo vprašanja, zakaj je temu tako, posebej ko gre za trpljenje nedolžnih. »Skrivnost trpljenja nedolžnega je skrita v srcu Boga.« (Palmisano 2010) V naši nedavni zgodovini imamo pričevanja o trpljenju nedolžnih, od katerih bo nekaj omenjenih. O eni izmed njih piše Marija Stanonik v knjigi Žene pa so gledale od daleč (23-24). Pretresljivo pismo nerojenemu otroku, ki ga je napisala učiteljica Ivanka Novak (roj. Škrbec), najdeno 4. avgusta 1942, ko so prekopali njeno truplo. Pismo je polno ljubezni in vere. »Trpljenje je tudi milost« je misel, ki jo je ob smrti svoje matere podal duhovnik, jezuit Andrej Benda. Povedal je tudi: »Pri moji materi je bilo vse, kot mora biti, tudi trpela je.« Ta

trditev je lahko za nevajeno uho nenavadna in je pri avtorici sprožila razmišljanje. Nadaljnje razmišljanje o tej temi je spodbudil pogovor 30. avgusta 2011 z gospo, ki je trideset let svojega življenja darovala Mariji za vodenje romarjev v Međugorje, sedaj pa je dobila diagnozo težke bolezni. Dejala je: »Meni je tako lepo. Čutim, da gre moje življenje h koncu. Sedaj bolje razumem vidce, ki si želijo čimprej videti Marijo in živeti z njo. Svoje delo in trpljenje sem darovala Mariji za njene namene.« Duhovnik Zdravko Žagar je 6. 4. 2009 na Biblični skupini v Komendi, ko je ta obravnavala trpljenje, povedal, da samo trpljenje spreminja ljudi, zato ga lahko sprejmemo kot prečiščevanje. Zanimive so tudi naslednje misli istega avtorja, duhovnika Žagarja: »trpljenje ni nečimrnost, trpljenje ljudi pomirja« (25. 1. 2010) in »dlje kot smo od Jezusa, bolj nas je strah« (24. 4. 2011). Posebej nagovarja trpljenje za druge, darovano trpljenje. Primeri darovalcev trpljenja, in sicer Maksimiljana Držečnika, Magdalene Gornik, Immaculéeje Ilibagiza in še nekaterih drugih, so opisani v nadaljevanju. Iz pogovora z Jožetom Krašovcem, ki ga je imela avtorica ob naključnem srečanju pred Narodno galerijo leta 2010 o darovanem trpljenju, so lep primer takega trpljenja starši, ki darujejo trpljenje za svoje otroke. »Taki otroci, ki so zrasli ob darovanem trpljenju svojih staršev, ne morejo skreniti s poti« je v tem pogovoru povedal Krašovec. O trpljenju je pisal tudi Srečko Kosovel, ko je rekel, da »moramo zbrati pogum, trpeti, preboleti temo in z novo lučjo zaživeti.« (Erzetič 2010, 72) Omenili bi še trpljenje ob izgubi bližnjih, npr. otroka, o čemer je veliko povedal Ciril Zlobec v intervjujih.

Ob trpljenju se pojavljajo številna vprašanja, na nekatera so morda že dani odgovori, vsako nadaljnje razmišljanje, če je le kolikor toliko poglobljeno, pa lahko prispeva nov vidik. Najbrž pa na vsa vprašanja v zvezi s trpljenjem tudi ni mogoče odgovoriti, saj je »trpljenje skrivnost. Ne smemo ga razložiti in ga ne moremo. Če bi ga razložili, bi ga opravičili, opravičili bi zlo. Če je zlo razložljivo, ni več zlo. Trpljenje mora ostati uganka, saj ga ne bi smelo biti.« (Stres 2011) Poraja se še vprašanje, zakaj toliko trpljenja. Nadalje se sprašujemo, zakaj je trpljenje Jezusa Kristusa tako posebno, saj vemo, da veliko ljudi trpi. Veliko ljudi je bilo križanih ali drugače mučenih, v naši zgodovini je znan primer kmečkega upornika Matije Gubca, ki so mu nadeli žarečo krono in ga razčetverili, pred tem pa zasmehovali. Zakaj je trpljenje še vedno prisotno in tudi še vedno potrebno? O vsem tem bi želeli spregovoriti v nadaljevanju naloge.

Predvsem pa bi želeli na poljuden, tudi laikom sprejemljiv način, spregovoriti o vrednosti trpljenja in tako dodati droben prispevek k zmanjšanju strahu pred njim.

2. KAJ JE TRPLJENJE?

Trpljenje bi po svoje definirali kot posledico fizične, psihične ali duševne bolečine, ki je ne zmoremo sprejeti brez nelagodja in napora ali pa njena jakost presega naše fizične, psihične in duhovne sposobnosti sprejemanja. Posebno trpljenje povzroča strah pred bolečino, strah pred trpljenjem zaradi izgube zdravja, ljudi, ki jih imamo radi, izgube premoženja, strah pred lastno smrtjo, pa tudi strah pred neznanim.

»Trpljenje je več kot bolezen in ga ne moremo pojmovati le kot telesno bolečino. Veliko hujše je duševno in duhovno trpljenje, ki ga imenujemo tudi moralno trpljenje, je mnogo manj določljivo in ga je tudi zelo težko zdraviti. Trpljenje je vedno subjektivno dogajanje v globini osebe in je zato nedotakljivo in težko razložljivo. O njem moremo postavljati le načelna vprašanja in iščemo nanje odgovore. Medicina kot znanost ga more najbolje raziskovati kot nekaj oprijemljivega in ga z določenimi metodami tudi relativno dobro obvladuje. Toda telesna bolečina je le en vidik prostranosti in raznovrstnosti trpljenja.« (Štupnikar 2008)

V Svetem pismu se trpljenje razodeva z več vidikov:

- *kot telesno in duševno trpljenje*: »Če je človek pogledal vélikemu duhovniku v obraz, ga je stisnilo pri srcu, saj sta tako njegovo vedenje kakor sprememba barve na obrazu izdajala trpljenje njegove duše.« (2 Mkb 3,16);
- *kot ohrabrujoča obljuba, da pravičnih ne bo doletelo trpljenje duše*: »Duše pravičnih pa so v Božji roki in nobeno trpljenje jih ne bo doletelo.« (Mdr 3, 1);
- *kot strah, ki je izvor duševnega trpljenja*: »Nekaj strahopetnega je hudobija, ki jo obsoja lastno pričevanje, sama vselej povečuje težave, ker jo peče vest. Strah namreč ni nič drugega, kakor da človek izgubi oporo, ki bi mu jo dala misel. Čim bolj pa popušča notranja zmožnost presojanja, tem usodnejše je nepoznavanje vzroka, ki prinaša trpljenje.« (Mdr 17, 11-12)

Še en pogled na trpljenje najdemo na spletni Wikipediji. Govori o štirih plemenitih resnicah o trpljenju: da trpljenje obstaja, da se trpljenje pojavi zaradi navezanosti na predmete

hrepenenja, da trpljenje izgine, ko izgine navezanost na predmete hrepenenja, ter da je osvoboditev od trpljenja mogoča z vadbo plemenite osmere poti (Štiri plemenite resnice).

2.1 ZLO – TRPLJENJE SÁMO IN NJEGOV POVZROČITELJ

Stres navaja, da »Leibnitz razlikuje tri vrste zla in ta njegova razdelitev je še vedno uporabna. Trpljenje v telesnem pomenu imenuje Leibnitz fizično zlo. Sem sodi vse, kar zadeva človekovo zdravje, zunanje nesreče in navsezadnje tudi smrt. Moralno zlo imenuje človekovo moralno pomanjkljivost, se pravi to, kar navadno imenujemo greh. Metafizično zlo pa imenuje relativnost, omejenost in končnost vseh bitij. To metafizično zlo je zato seveda zlo samo v prenesenem pomenu besede. Ni zlo, če je človek omejen v svojih telesnih in duhovnih zmožnostih, pač pa je ta omejenost tista osnova, zaradi katere prihaja do dejanskega moralnega in fizičnega zla. Zato je treba tudi reči, da moralno in fizično zlo nista nujna, je pa nujna njuna možnost.« (Stres 2007, 221-222)

Pojavi se vprašanje, kaj povzroča zlo in s tem trpljenje. »S stvarjenjem je Bog nujno dal možnost za pojav zla v pravem pomenu besede, ker je s končnostjo sveta dana možnost, da nastopi tudi fizično in moralno zlo. Za sam dejanski pojav zla pa Bog ne more biti odgovoren. Dokler je fizično zlo omejeno na bitja, ki niso duhovna in osebnostna, se pravi, ki niso ljudje, fizično zlo ni zlo v polnem pomenu. Ne samo zato, ker se druga bitja tega zla ne zavedajo kot zla, temveč tudi zato, ker ta bitja niso vrednote v sebi in prav tako niso cilj samih sebe. To še posebej velja, ko gre za uporabo teh bitij. Človek vsaj do neke mere uporablja vsa druga bitja zase, le sočloveka ne sme uporabljati zase. Fizično zlo je seveda pojav, ki ga srečujemo v celotni naravi in še posebej v živi, vendar postane resnično vprašanje, ko zadene človeka samega v obliki najrazličnejšega telesnega in duševnega trpljenja.« (221-222)

Od živih bitij lahko v pravem pomenu trpi le človek, saj ima kot Bogu podobno bitje razum, s katerim se vsega zaveda. Zato nadalje Stres pravi: »V polnem pomenu besede trpi namreč samo človek. Trpi in se zaveda, da trpi. Vendar moramo reči, da tudi to zlo, ki ga označuje telesno in duševno trpljenje, človeka ne prizadene v njegovem najglobljem jedru, v njegovi moralnosti. Pravo zlo v polnem pomenu je šele grešnost, se pravi moralno zlo. Moralno zlo je

zlo v polnem pomenu besede zato, ker z njim človek zgreši svoj temeljni bivanjski cilj in namen. Z moralnim propadom človek propade kot bitje, čigar najvišje uresničenje je spoznanje resnice, svoboda za tisto, kar je res in prav, dialog in sožitje s soljudmi, uresničenje tiste najvišje kvalitete bivanja, ki jo ponazarja Neskončni in Absolutni sam.« (221-222) Papež Benedikt XVI. govori o duhovnem zlu, kot posledici greha. »Pravi sovražnik, ki se ga moramo bati in se proti njemu boriti, je greh, duhovno zlo.« (G. V. 2010)

Na podlagi izpovedi nekaterih mistikov imamo lahko občutek, da je, kadar je govor o trpljenju, na prvem mestu fizično trpljenje. Tako fizično trpljenje so npr. stigme, ki sta jih imela sv. Frančišek Asiški in Magdalena Gornik. Kraljič (2009, 36) piše: »Rednim zamaknjenjem, neuživanju hrane in prejemanju posebne nebeške jedi se je pridružilo še posebno telesno trpljenje. Gospod Jezus je želel, da Magdalena na svojem telesu občuti delček tistega, kar je On na križu pretrpel za odrešenje sveta.« Nadalje citira izjavo Magdalene Gornik: »Tisti teden pred adventom sem dobila rane. … Iz neba so šli dol v roke in noge prav tenki krvavi curki. V desno stran pa je šel debel curek.« Tu je zelo nazorno prikazano, kako se trpeči v trpljenju fizično poveže s Kristusom. Še bolj je to neposredno prikazano, ko v istem viru piše, kako je Magdalena doživljala to trpljenje: »Takrat je videla Jezusa, visečega na križu. Iz njegovih ran so izšli krvavi žarki, ki so treščili v Magdalenine rane. Magdalena je zavpila, omedlela in začela vidno krvaveti.« (37)

Po drugi strani pa izvemo iz dnevnika Faustine Kowalske, da je Jezusovo trpljenje tako fizično kot duševno, saj ji naroča: »Čeprav za kratek trenutek, se potopi v moje trpljenje, posebno v mojo zapuščenost v trenutku agonije.« (Usmiljeni Jezus) Obenem ji je Jezus povedal, da »z molitvijo in trpljenjem lahko rešiš več duš kakor kak misijonar s samimi nauki in pridigami.« (1767) (Družina 2005)

2.2 ZAKAJ TOLIKO TRPLJENJA?

Iskanje vzroka trpljenja je vodilo do različnih razlag, najpogostejša je ta, da je trpljenje kazen za greh. Ker se kot trpljenje najpogosteje pojmuje telesno trpljenje, so bile s tako razlago označene različne bolezni in telesne bolečine, tudi smrt. Tako pravi Stres (2007): »Eden najstarejših in še danes najpogostejših poskusov razlage fizičnega zla je povezovanje tega zla z moralnim, trpljenja s krivdo. Trpljenje in smrt naj bi si ljudje zaslužili s svojimi grehi. Tako pade vsa odgovornost izključno na človeka, kvečjemu se lahko še izgovarja na hudobne duhovne sile, na hudiča. Jasno pa je, da ta razlaga v celoti ne zadošča in da pride do krize že v okviru samega Svetega pisma. Z ene strani je seveda nedvomno res, da si velikansko trpljenje povzročamo ljudje sami. Toda vsega trpljenja s tem ni mogoče razložiti. Starozavezna Jobova knjiga in nekateri evangeljski odlomki (Lk 13,1-5) zastopajo stališče, da fizično zlo in moralna krivda nista tako povezana, da bi lahko vse in vsako trpljenje neposredno povezovali z osebno krivdo prizadetih. Še bolj pomembna pa je ugotovitev, da je moralno zlo največje zlo. Moralno zlo je v bistvu še večje od fizičnega. To vedo vsi tisti, ki rajši umrejo, ko da bi storili nekaj nečastnega, nepoštenega, nemoralnega. Zato vprašanja ne rešimo, če fizično zlo razlagamo z moralnim, ker je moralno zlo hujše od fizičnega.«

Raniero Cantalamessa (2007, 71-165) pravi, s kesanjem ugotovimo, da Bog ni povzročitelj trpljenja, ampak je to naš greh, in še nadalje »kar je v očeh ljudi največje in neznosno pohujšanje – bolečina nedolžnih, je pred Bogom največja modrost in pravičnost.«

Ob premišljevanju o vzrokih trpljenja pa je zelo pomembna ugotovitev, da prenašanje trpljenja lahko osrečuje, medtem ko povzročiteljev trpljenja to ne osrečuje. Skrivnosti trpljenja se lahko približamo le ob najbolj milostnih trenutkih, če imamo čisto srce in nam je dan uvid v svojo notranjost, ko lahko gledamo z duhovnimi očmi. Stres (2007) pravi: »Že stari modreci pa so vedeli, da ni najbolj nesrečen tisti človek, ki krivico trpi, temveč tisti, ki krivico dela. Zato razlaga s človekovo subjektivno krivdo ali z objektivno krivdo človeštva vprašanja zla v njegovi celoti ne rešuje, ampak zastavlja še težje vprašanje po izvoru moralnega zla samega.«

Štupnikar (2008) navaja, da nam »verski pogled kaže, da je izguba večnega življenja tragika, ki se konča v večnem pogubljenju. Kristus je bil poslan, da svet tega obvaruje. Ob vsem tem pa gotovo velja tudi kriterij, da ima človeško trpljenje tudi svoj temelj v mnogovrstni zapletenosti v greh. Odrešenik je trpel za človeka in namesto njega, zato je tudi človek poklican k udeležitvi pri tistem trpljenju, s katerim se je odrešenje izvršilo. Darovano trpljenje po zgledu Odrešenika je odgovor, da moremo spoznati tisto ljubezen, ki je Kristusa privedla na križ in dati odgovor na vprašanje smisla človekovega trpljenja.«

Trpljenje človeku daje priložnost, da s Kristusom sodeluje v lastnem odrešenju in odrešenju drugih. Takoj se postavi vprašanje, zakaj je treba sodelovati v trpljenju s Kristusom, ali njegovo delo za naše odrešenje ni bilo dokončano? Janez Pavel II. (1984, 27) pravi, da je »Kristus odrešenje izvršil v celoti in do konca, hkrati pa ga ni končal. V trpljenju, s katerim se je izvršilo odrešenje, se je Kristus že od začetka odprl vsakemu človeškemu trpljenju in se mu še stalno odpira…….Kristusovo trpljenje in odrešenje hoče biti nenehno dopolnjevano….Človeško trpljenje dopolnjuje Kristusovo trpljenje, kakor Cerkev dopolnjuje Kristusovo odrešenjsko delo.« Štupnikar (2008) pa pravi: »V evangeliju je poleg Kristusovega trpljenja opisano tudi trpljenje Svete družine, posebej Marije, Jezusove matere. Jezus je vedno vključeval v svoje oznanjevanje tudi trpljenje, ki spremlja človeka.«

Tako je Jezus zelo očitno in jasno povabil ljudi, naj hodijo za njim, saj je rekel: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj.« (Lk 9, 23) Jezus torej ne napoveduje brezskrbnega življenja tistim, ki hočejo hoditi za njim. Nasprotno, nakazuje, da bo treba nositi križ. To je celo pogoj, da smo lahko njegovi učenci. Ob tem pa je tudi zelo očitno pokazal, da lahko upravičeno pričakujemo, da ta križ ne bo pretežak za nas, saj je rekel: »Vzemite nase moj jarem in učite se od mene, ker sem krotak in v srcu ponižen, in našli boste počitek svojim dušam; kajti moj jarem je prijeten in moje breme je lahko.« (Mt 11, 29-30)

V opisu življenja in pričevanja Magdalene Gornik lahko preberemo, kako je bila Magdaleni neposredno predstavljena Jezusova in Marijina pomoč na poti trpljenja, ki si jo je prostovoljno izbrala. »Jezus in Marija sta šla pred njo, Magdalena pa je šla za njima po ozki, strmi, z ostrim

peskom posuti in slabo razsvetljeni poti… Magdalena se je na poti štirikrat znašla na mestih, ki so bila zanjo prestrma in jih ni mogla prehoditi. Pomagala ji je Marija, tako da jo je prenesla.« (Kraljič 2009, 31) Tako ji je bilo razodeto, da na poti k zveličanju, ki je sicer težja pot, ni nobena ovira tako močna, da je ne bi bilo mogoče premagati, če potujoči le ima dovolj trdno voljo. Za pot prek ovir bo dobil pomoč od zgoraj.

Trpljenje svetnikov in tudi številnih anonimnih ljudi, ki so doprinesli s svojim darovanim trpljenjem k duhovni rasti človeštva, nam dokazuje, da je trpljenje dar. Da bi sprejeli ta dar, pa je treba veliko milosti.

Izkušnje človeka utrjujejo v prepričanju, da ga trpljenje prenavlja, mu pomaga zoreti, ga prečiščuje, mu omogoča duhovno rast, globlji uvid (življenjepisi mnogih svetnikov in pričevanja mnogih ljudi). »Kolikor hujše so bile bolečine, toliko bolj se je Magdalenin duh dvigal in krepil v popolni izročitvi Bogu in zaupanju v Božjo previdnost.« (Kraljič 2009, 24) Štupnikar (2008) piše, da s trpljenjem notranje zorimo. »Notranja zrelost človeka utrjuje v dobrem, mu marsikaj na novo odkrije, mnoge pa na novo poveže z Bogom in prešine s pravim veseljem. Obenem pa, če zadostimo našim potrebam, lahko presežni del kot pravi Sveti Pavel (Kol 1, 24), darujemo za druge: 'Zdaj se veselim, ko trpim za vas ter s svoje strani dopolnjujem v svojem mesu, kar primanjkuje Kristusovim bridkostim, in to v prid njegovemu telesu, ki je Cerkev.'«

Podobno kot Štupnikar, Stres (2011) navaja mnenje Oskarja Cullmanna (roj. 25. 2. 1902, Strassburg, umrl 16. 1. 1999 Chamonix), ki je zapisal, da je bilo z Jezusovim križem seme zmage nad zlom že vrženo, že klije, a še ni zraslo. V zvezi s tem je dal prispodobo odločilne bitke in končne bitke, končne zmage. V 2. svetovni vojni se je odločilna bitka, v kateri se je odločil iztek vojne, zgodila že februarja leta 1943 pri Stalingradu, ali pa vsaj ob izkrcanju zaveznikov v Normandiji junija 1944, vendar je vojna še trajala. Na bojiščih je vse potekalo po starem, do končne bitke, ko je bila vojna dokončno dobljena. »Tudi glede premagovanja zla na svetu je tako, da je odločilna bitka dobljena, Jezus je vstal od mrtvih, končana pa še ni, zato trpljenje še traja, še so vojne in nesreče, lakota, hudobija, nismo še ozdravljeni bolezni, vendar je zlo obsojeno na propad. To je upanje, vera.« (Stres 2011) In končno tudi papež

Benedikt XVI. pravi: »Z vstajenjem Gospod ni odstranil s sveta trpljenja in zla, ampak ju je premagal pri korenini. Nasproti nasilnosti satana je postavil vsemogočnost svoje ljubezni.« (Benedikt XVI. 2010)

2.3 ISKANJE SMISLA TRPLJENJA

Ker izvor trpljenja praktično ni razložljiv, se vprašajmo po smislu trpljenja. To vprašanje zaposluje številne mislece. Stres (2007, 173) navaja Frankla, ki pravi, da »je tudi v trpljenju mogoče doživljati smiselnost, če ga znamo sprejeti.« Štupnikar (2008) pove, da se je o smislu trpljenja človek vedno spraševal. »Mnogi filozofi in znanstveniki so temu posvetili veliko pozornosti in razprav. Vendar odgovora, ki bi zadovoljil človeka, doslej še nihče ni dal.«

Stres (2007, 171) v širšem kontekstu, ki se nanaša na smisel življenja, pa tudi na smisel trpljenja, ki je njegov sestavni del, navaja, da se »vprašanje smisla in nesmisla življenja pereče zastavlja ob najrazličnejših okoliščinah in dogodkih, v splošnem pa jih lahko razvrstimo v tri skupine:

1. trpljenje, nesreče in neuspehi, ki jih doživlja vsakdo v svojem življenju;
2. dolgočasnost življenja in osamljenost, ki ju povzroča predvsem življenje brez napetosti, globine, zahtevnosti in navdušenja;
3. izkušnja ogroženosti zaradi lastne smrti, ki bi lahko uničila vse, kar nam v življenju kaj pomeni. Znana so tudi velika literarna dela (Dostojevski, Camus), ki še posebej ostro zastavljajo vprašanje o Bogu v luči zla, krivic in trpljenja, ki jih srečujemo v svetu.«

Izkušnje kažejo, da se ljudje zelo različno odzivamo na trpljenje. Nekateri se z njim sprijaznijo, drugi pa ne morejo najti smisla v njem in dodatno trpijo tudi zaradi tega, ker trpljenja ne morejo sprejeti. Stres (2007, 296) navaja Frankla, ki pravi: »Rekel bi, da pacienti nikdar resnično ne obupajo zaradi trpljenja samega na sebi. Nasprotno, njihov obup izvira v vsakem posameznem primeru iz dvoma nad smiselnostjo tega trpljenja. Človek je pripravljen in voljan nositi vsako trpljenje, takoj ko v njem lahko ugleda smisel.«

L. N. Tolstoj pravi v svoji Izpovedi (2007, 270-271) o tem, kako je iskal smisel življenja, da »ljudje sprejemajo trpljenje in gorje brez kakršnega koli začudenja in ogorčenja – s spokojno prepričanostjo o tem, da tako mora biti in da ne more biti drugače, da je vse to – dobro.« Ob tem ni govoril o ljudeh na sploh, temveč le o preprostih ljudeh, katerih življenje »je bilo zaznamovano s težaškim delom«, ali kakor pravi nadalje, je »v dejanjih delovnega ljudstva, ki ustvarja življenje«, zagledal edino pravo vrednoto. Njihov odnos do življenja je bil popolnoma drugačen od odnosa »zajedavcev, manjšine, ki se zabava, izkoriščajoč delo drugih«, tako je imenoval na več mestih ljudi iz svojega, družbeno višjega kroga. Delovno ljudstvo, ki predstavlja velikansko večino, pa je poimenoval »ljudstvo, ki ustvarja življenje.« Ko je razmišljal o smislu življenja, je »spoznal, da je za razumevanje smisla življenja potrebno predvsem to, da ne živiš nesmiselno in slabo, in šele nato pride na vrsto razum, ki naj bi to spoznal.« (272) Nadalje pravi: »Spoznal sem, zakaj sem tako dolgo hodil okrog tako očitne resnice, pa tudi to, da če razmišljaš in govoriš o življenju človeštva, potem je treba govoriti in razmišljati o življenju (večine) človeštva, ne pa o življenju nekaj zajedavcev.« S svojim iskanjem je Tolstoj prišel do spoznanja, ki ga je kasneje odkril tudi v Evangeliju, »da so ljudje bolj vzljubili temo kot svetlobo, ker so bila njihova dela slaba.« Odgovor na svoje večletno iskanje, povezano z duševnim trpljenjem, potem ko je spoznal, da je vera najpomembnejša v življenju (292) in da »na tem (pravoslavnem) verskem nauku sloni ali pa je z njim vsaj neločljivo povezano tisto edino poznavanje smisla življenja, ki se mi (mu) je razodelo« (294) je dobil naposled v sanjah. Pripoveduje, da je visel le na nekaj nitkah, v mreži, nad prepadom, toda »ne na višini kakšnega nadvse visokega stolpa ali gore, ampak na višini, kakršne si ne bi mogel nikoli zamisliti. …Neskončnost spodaj me odbija in me navdaja z grozo, neskončnost zgoraj pa me privlači in opogumlja…..zavedam se, da visim, toda, ker gledam samo gor, me strah mine. … neki glas mi reče: 'Zapomni si to, to je to!'... pod mano, pod mojim trupom je en sam jermen … medtem ko gledam gor, ležim na njem v nadvse stabilnem ravnotežju … ta jermen je edini, ki me je držal že prej. … Izkaže se, da mi ob glavi stoji steber, o katerega trdnosti ne more biti nobenega dvoma, ne glede na to, da ni ničesar, na čemer bi ta tanki steber lahko stal. Od stebra….je napeljana zanka, in če ležiš na tej zanki in s trupom gledaš gor, še pomisliti ni na padec. …In zdelo se mi je, da mi nekdo govori: 'Glej in si zapomni'. Nato sem se zbudil.« (296-297)

Lepše bi težko opisal zanko Božje ljubezni, ki izvira iz trdnega stebra vere v Vsemogočnega, ki ga ni mogoče dokazati na človeški način, ampak stoji na neskončno trdnem temelju. Vera, ki se rodi iz trpljenja, je zato lahko še trdnejša. Vera brez dvoma v njen temelj lahko daje smisel življenju z vsemi tegobami vred. »Z Bogom smo kljub trpljenju in preizkušnjam - varni.« (Sporočilo Međugorje, 2. avgust 2011).

Štupnikar (2008) pravi: »Največja knjiga, ki govori o trpljenju je Sveto pismo. Veliko trpljenja v zgodovini človeka pa ostaja nepopisano, očem nevidno. Človek trpi, kadar okuša to ali ono zlo. Zlo je neke vrste izraz za trpljenje v Stari zavezi.«

3. TRPLJENJE V SVETEM PISMU

3.1 ADAM IN EVA

Trpljenje se pojavi z Adamom in Evo, ki sta se pregrešila zoper poslušnost Bogu in »želela postati kakor Bog, s tem ko sta spoznala dobro in hudo.« (1 Mz 3, 22) Bog jima je napovedal trpljenje, in sicer ženi, da bo »mnogo trpela v svoji nosečnosti in v bolečinah rojevala otroke. Po možu boš hrepenela, on pa bo gospodoval nad teboj.« (1 Mz 3, 16) V Svetem pismu se trpljenje pojavlja z izrazom »bolečina«, pa tudi z izrazom »trpljenje«. V 1 Mz lahko vidimo, da Bog napove tako telesno kot duševno trpljenje. Telesno ob bolečinah, povezanih z rojevanjem otrok, duševno pa prek (neuslišanega) hrepenenja po možu in podrejenosti, torej neenakovrednosti. Adamu pa je Bog, potem ko je zaradi njegovega greha preklel zemljo, napovedal: »S trudom boš jedel od nje vse dni svojega življenja.« (1 Mz 3, 17) S tem je napovedal trpljenje, kajti Adamu ni napovedal, da bo zemljo obdeloval z lahkoto, z veseljem, temveč s trudom. Če dela ne opravljamo z veseljem, poleg tega pa so rezultati bolj piškavi, je ob njem tudi določeno trpljenje.

3.2 JOB

V Jobovi knjigi nazorno vidimo, da Bog dopušča trpljenje nedolžnih, trpljenje kot preizkus vere v Boga. Job kljub hudi preizkušnji, ki jo Bog dopusti, ne podvomi v Boga. Čeprav mu ne stoji ob strani niti njegova žena, saj ga celo hujska proti Bogu, Job vztraja: »Tudi dobro smo prejemali od Boga, zakaj bi hudega ne sprejeli?« (Job 2, 9)

Elifaz v Jobovi knjigi govori o tem, da zlo ne zadeva pravičnih. Ob tej sicer dvomljivi trditvi, pa pove splošno veljavno resnico: »Kakor sem videl: kateri snujejo zlo in sejejo trpljenje, ga tudi žanjejo.« (Job 4, 8)

Nadalje pravi: »Kajti zlo ne prihaja iz tal in trpljenje ne poganja iz zemlje, temveč je človek rojen za trpljenje in tisti, ki jih čaka strela, letajo visoko. Jaz bi se obrnil na Boga, Bogu bi predložil svojo zadevo.« (Job 5, 6-8) Rešitev išče pri Bogu. Ohranja zaupanje vanj.

Štupnikar (2008) navaja: »Iz Jobove knjige je jasno, da Bog trpljenje dopušča, ker ima z njim svoje načrte. Nekateri razlagalci Svetega pisma vidijo prav v tem že napoved Kristusovega križa. Jobova knjiga nam jasno pove, da trpljenje zadene tudi pravičnega, toda odgovora zakaj in čemu, nam ne daje.«

3.3 TOBIT

Podobno tudi v Tobitu vidimo trpljenje pravičnega. Tudi tu je trpljenje kot preizkus vere v Boga. V preizkušnji, ki mu jo je namenil Bog s slepoto, je Tobit trpel ponižanje, saj ga je morala preživljati njegova žena Hana, kar je bilo za tedanji čas nekaj izjemnega, saj je bilo preživljanje družine glavna domena moških. Ob tem je Tobit trpel še zaradi svoje nezaupljivosti, da je v dobri stvari, ki bi se mu utegnila zgoditi, videl možnost, da bi kršil postavo. To se je pokazalo, ko je njegova žena prejela v dar kozlička ob tem, ko je prodala tkanino. Namesto, da bi se veselil daru, je posumil, da je morda kozliček ukraden, in je zahteval od žene, da ga vrne. Njegov dvom v pravičnost drugih je bil tako močan, da bi mu lahko celo pripisali še ljubosumje, ker je kozlička dobila v dar njegova žena. V svojem pismu celo trdi, da so ji »poleg vsega plačila poslali še kozlička od svojih koz« (Tob 2, 12) in tako priznava, da ga je res dobila, ne dopušča pa, da bi ga obdržala, ker dvomi v to, da bi to lahko bilo darilo. Da je ljubil Gospoda, je razvidno iz celotnega njegovega delovanja, še prav posebej pa iz oporoke, Tob 4, 5: »Vse dni svojega življenja, sin, se spominjaj Gospoda, in ne greši in ne prestopaj njegovih zapovedi!...«

S tem, ko je zbolel za slepoto, je bila dana Tobitu preizkušnja, ki sicer ni bila prva (Tob 1, 19). V tej hujši preizkušnji, ko je izgubil vid, je bil Bog z njim, saj mu je zanjo poslal Gospodovega nadangela Rafaela. Na vrhuncu svoje preizkušnje se Tobit obrne na Boga z gorečo prošnjo, ki se prične najprej s hvalnico Gospodu. Molitev je bila navdihnjena med ihtenjem in jokom, z veliko žalostjo v duši. Lahko ugotovimo, da mu je vera v Boga dala možnost, kako se rešiti obupa. V preizkušnji se je oklenil Boga, ki mu je to preizkušnjo ravno zato poslal.

3.4 SARA

V Tobitovi knjigi je opisano tudi trpljenje Sare, hčere Raguela, Tobitovega brata, ki je živel skupaj z družino v Mediji. Bila je obsedena s hudim duhom Asmodejem. Njeno neizmerno trpljenje, tudi poniževanje, krive obtožbe, da je ona »morilka svojih mož« (Tob 3, 9), jo je pripeljalo do tega, da si je že hotela vzeti življenje, a jo je od namere odvrnila ljubezen do njenega nemočnega očeta.

3.5 MAKABEJCI, TRPLJENJE MATERE IN SEDMIH SINOV

Trpljenje sedmih sinov in njihove matere opisuje 2 Mkb, 7. Potem ko je kralj dal z mučenjem usmrtiti že šest njegovih bratov, ker se niso pokorili njemu, temveč božji postavi, je najmlajši sin ob spodbudi matere, ki je morala gledati trpljenje svojih otrok in je bila pripravljena prestati še trpljenje svojega najmlajšega, čeprav so mu v zameno za nezvestobo Bogu obljubljali pomilostitev, povedal: »Jaz prav tako kakor moji bratje darujem svoje telo in svojo dušo za postavo očetov in kličem Bogu, naj se čim prej izkaže milosrčnega našemu narodu, tebe pa naj s stiskami in udarci prisili k priznanju, da je edino on Bog. Naj se jeza Vladarja vsega, ki je po pravici prišla nad ves naš rod, ustavi na meni in na mojih bratih.« (2 Mkb 37, 38) Iz tega je mogoče razbrati ne le izjemno junaštvo, temveč tudi izjemno ljubezen, saj se najmlajši sin dejansko žrtvuje za svoj narod, ter ponižnost, saj priznava tudi lastni greh, obenem pa izraža veliko upanje ter zaupanje v Božjo pomoč in nagrado, ki čaka njega in njegove brate v večnosti. S tem je tudi popolnoma utemeljeno ravnanje matere, ki je raje videla sinove umreti mučeniške smrti, kot pa da bi pogubili svoje duše za ceno časnega življenja. Taka drža je mogoča le, če ima človek neomajno vero, saj najmlajši brat pravi: »Ti moji bratje po Božji obljubi uživajo večno življenje, potem ko so prestali kratko trpljenje.« (2 Mkb, 36) V knjigi je posebne pozornosti deležna mati, pri kateri zapisovalec posebej poudari njeno žensko naravo, ki se čudovito poveže z moškim pogumom za dosego tako izjemnega dejanja: »Največjega občudovanja in najžlahtnejšega spomina pa je bila vredna mati. V enem samem dnevu je videla umreti svojih sedem sinov, a je to hrabro prenesla, ker je upala v Gospoda. Bila je polna žlahtnega duha, hranila je svojo žensko nežnost z moškim pogumom in vsakega izmed njih spodbujala v jeziku očetov.« (2 Mkb 7, 20-21)

Sporočilo iz Svetega pisma o trpljenju za duhovno življenje je predvsem v tem, da je Bog dober in da vse dobro prihaja od Boga. Da se nam ni treba ničesar bati, če smo povezani z Bogom. Bog nam pošilja preizkušnje, vendar je v preizkušnji tudi vedno prisoten on sam ali pa posreduje svoj vpliv po svojih slih (angelih). »Človek ne sme zbežati, naj ostane tam, kjer je v preizkušnji, ker je tam tudi Bog. V najgloblji preizkušnji, ko smo na dnu, lahko kot Tobit ali kot Job, odkrijemo Boga. To se pa lahko zgodi le, če smo iskreno odprti za Boga.« (Palmisano 2010) Zato naj ne bežimo iz stiske, ker je tam Bog. Bogu je treba zaupati v vsaki situaciji, tudi v preizkušnji, in se nanj obračati s hvalnicami in slavljenjem ter zaupati v njegovo vodstvo. Samo Gospod daje vse dobro. Samo Gospod ve, kaj je dobro za nas. V preizkušnji moramo prositi za spoznanje, kaj nam hoče Bog z njo sporočiti.

3.6 TRPLJENJE JEZUSA KRISTUSA

O trpljenju Jezusa Kristusa piše Raniero Cantalamessa (2007, 71-165), kar v povzetku, delno pa tudi v citatih, navajamo v nadaljevanju. Bog je človeštvo tako ljubil, da se je skozi zgodovino velikokrat ponižal in se približal človeku. Tako je to storil, ko je Mojzesu razodel postavo, nazadnje pa, ko je presegel vse meje razuma, in se učlovečil. Vsa zgodovina odrešenja je zaporedje ponižanj Boga. »Ko Bog ustvari svet 'se spusti'. Ko se prilagodi in prične žlobudrati ubogo človeško govorico in navdihne Sveto pismo, 'se spusti'. Ko se Bog učloveči, pride do največjega ponižanja Boga, ki krona vsa druga ponižanja.« (Cantalamessa 2007, 253-254) Frančišek Asiški je rekel: »Samo Bog je resnično ponižen. Mi moramo biti ponižni iz tega razloga, ki je od vseh najgloblji: da bi jemali od našega Očeta in ne od očeta laži, ki se vedno skuša povzdigovati.« (254)

Ena izmed temeljnih resnic naše vere je, da Bog trpi. V svojem učlovečenju je šel do izničenja svojega življenja. Ta ljubezen je nora. Bog ne išče svojega, ni se utelesil zaradi sebe, saj je od nekdaj bil, temveč iz ljubezni do nas. Ni nam več pošiljal prerokov, temveč je prišel kar sam. S tem nam je dal obljubo za novo nebo in novo zemljo, dal nam je upanje. Obljubo, da bo na koncu zmagal on (72-74).

Trpljenje Kristusove duše daje trpljenju edinstveno presežno vrednost. Telesno trpljenje vseh ljudi je mogoče primerjati s Kristusovim telesnim trpljenjem. Ljudje so namreč tudi prestajali telesno trpljenje, morda še večje od Kristusa. »Bolečina, ki so jo vsi ljudje prenašali skozi vsa stoletja, je iz fizičnega vidika zanesljivo večja od Jezusove bolečine, »medtem ko vsa duševna bolečina in tesnobnost ljudi skupaj ne bosta nikoli dosegli trpljenja Odrešenikove duše, še več, v njem sta zaobjeti kot del celote. On je namreč 'v resnici nosil naše trpljenje, naložil si je naše bolečine (Iz 53,4).' Razlika med našim in Kristusovim trpljenjem je na fizični ravni samo količinska, na ravni duše pa kakovostna.« (75-76)

Kako veliko je Kristusovo trpljenje, nam pomagajo doumeti svetniki in mistiki, ki so mogli v sebi, po poti izkušnje, podoživljati vsaj delček njegovega trpljenja. »Pomagajo nam razumeti, da če je Bog 'brezmejni ocean, brezdanji in brezbrežen', je takšna tudi njegova bolečina.« (77)

Kristus je rekel: »Moja duša je žalostna do smrti.« To je trpljenje Boga-človeka, neskončno vredno, saj pripada osebi Besede. Jezus je v Getsemaniju doživel popolno zapuščenost od Očeta, ker je postal greh, saj si je nase naložil vse naše grehe: napuh, sovraštvo, uporništvo zoper Boga… Na njegovi duši je v tistem trenutku slonelo »vse nravstveno vesolje krivde, ki ni nič manj neskončno od fizičnega«, kot bi »celotno fizično vesolje s svojimi milijardami in milijardami nebesnih teles slonelo na eni sami točki, kakor velikanska obrnjena piramida.« (81) Greh je preprečeval Kristusov stik z Bogom. Greh ga je spravil v trenutek šibkosti, neposlušnosti, ko je prosil, naj gre ta kelih mimo njega. On, ki je miril viharje, je bil sedaj popolnoma nemočen, potil je krvavi pot, v duši pa je bil vihar, temna noč zapuščenosti od Boga ga je zajela (81-82).

Na dvorišču sodne palače je Jezus zvezan, nemočen. S tem, ko mu je bila odvzeta svoboda, »je zadostil vsem zlorabam svobode, ki smo jih storili in jih še delamo.« (83) Na križu, ko je Jezus doživel Božji molk, je izkusil temeljno posledico greha, izgubo Boga. Smrt na križu je pomenila »prekletstvo«, zapuščenost, korenito izobčenje. Na križu je Jezus postal »brezbožnik«, ateist. Ta ateizem je bil ateizem kazni ali zadoščevanja za ves grešni ateizem (86). »Ločitev od Boga je 'najvišja oblika trpljenja'. 'Zares je postal prekletstvo, ločen od Boga, v prid svojim bratom.' S čim večjim zaupanjem zaupa vanj, čim bolj goreče ga prosi,

tem bolj boleč postane Božji molk.« (85) Stigme, ki jih je Jezus prejel in jih nosijo nekateri mistiki in po katerih lahko zaslutimo, kaj je na križu izkušal Jezus, so bile »znamenje strahovite Božje sodbe zoper greh, Jezus jih je prejel kot bitje, dobesedno prebodeno zaradi prestopkov.« (86) »Kristus je na lesu križa sam pil grenke vode greha in jih preoblikoval v sladke vode milosti.« (87) S trpljenjem svoje duše je Jezus »udejanjil veliko 'skrivnost brezbožnosti' (Tim 3,16), s svojo pobožnostjo je ustvaril nov položaj ljudi pred Bogom, in ta položaj imenujemo odrešenje. Po grehu je veličina ustvarjenega bitja pred Bogom v tem, da nosi v sebi kolikor mogoče malo krivde in kolikor mogoče veliko kazni, torej, da je jagnje − žrtev, je 'brezmadežen' - nedolžen.« (87) Nedolžnost in trpljenje v eni osebi oziroma trpljenje nedolžnih je najvišja vrednost. Jezus ni vzel nase le greha, temveč tudi krivdo. »Jezus je v najvišji meri izkusil najstrahovitejši, koreniti in univerzalni vzrok človeškega trpljenja, 'občutek krivde' namreč. Zato je tudi ta v svoji korenini odrešen. Največja vrednota na svetu torej ni pravično trpljenje, ampak 'trpljenje po krivici'. Tako veliko in dragoceno je, ker je edino, ki se približa načinu, kako trpi Bog.« (88-89)

Ko je bil Jezus izročen, je rekel: »Vladar tega sveta prihaja.« S tem je označil skušnjavca, ki mu je nekoč v puščavi pokazal vsa kraljestva sveta, tokrat pa pokazal vse rodove zgodovine, vključno z našim, in mu prikazal, za koga trpi. Pokazal mu je tudi, da bo ljudstvo še naprej grešilo, da je vse zaman… Njegovo trpljenje pa še traja, Kristus bo v smrtnem boju do konca sveta (91-93).

Janez Pavel II. v okrožnici o Svetem Duhu govori o sočutju Boga s človekom. To izhaja iz Svetega pisma, obenem pa je nepopisna bolečina Boga Očeta zaradi greha ljudi privedla do tega, da se je Ljubezen utelesila v Jezusu Kristusu, ki je dosegel, da se je Ljubezen izkazala za močnejšo od greha. V človeški naravi Jezusa Kristusa dobi 'trpljenje' Boga konkretno podobo. Nekateri mistiki so še pred razpravami o tem zaznali trpljenje Boga zaradi zavračanja Njegove ljubezni s strani človeka. Ti so razodeli bolečino, ki jo čuti Bog. Torej Bog kot nedolžen torej kar naprej trpi in zato ne moremo reči, da trpi le človek (138-139).

Ljubezen in poslušnost Jezusa Kristusa sta fenomen popolne predanosti Božji volji, ki jo je navdihnil sveti Duh. Sveti Tomaž pravi, da je Oče izročil Sina v smrt, »ker mu je navdihnil

voljo, da bi trpel za nas, ko mu je vlil ljubezen.« Bog mu je dal »svojo naravo, ki je Ljubezen.« »Jezus je iz ljubezni umrl za nas, toda prav to je bila njegova poslušnost Očetu.« Ta pokorščina je bila zelo naporna tudi za Jezusa, saj je bil v človeški naravi popolnoma poslušen Očetu in je zato potil krvavi pot (139-140).

»V svoji neskončni modrosti je Bog določil, da bo zlo premagal tako, da ga bo prenašal, da ga bo nekako vzel nase.« (141) V skladu s svojo naravo je to lahko naredil le z ljubeznijo. Ko je izročal Sina v smrt, je pri tem vedel, da mu bo potem podaril vstajenje. Tako je poravnal krivico, ki mu jo je storil.

Bogu je treba zaupati v vseh, tudi najtežjih trenutkih. V trenutkih, ko se nam to zdi nemogoče, vzdihnimo: »Oče, ne razumem te več, ampak zaupam vate.« Da bi lahko tako ravnali, je treba prositi za milost. Veličina Jezusove poslušnosti se objektivno meri ob »stvareh, ki jih je pretrpel«, subjektivno pa po ljubezni in svobodi, s katerima je bil poslušen. Tudi ob najhujšem trpljenju se je obračal na Očeta: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« Na koncu pa: »V tvoje roke izročam svojo dušo.« Predal se je Bogu, ki ga je zapustil! To je poslušnost do smrti. To je »skala našega odrešenja.« (141-144)

4. TRPLJENJE V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

Slovenska Škofovska konferenca (SŠK 2010, 5) poziva: »Kristus, ki je trpel za nas vse, je dal trpljenju nov smisel, novo razsežnost, nov pogled na ljubezen. Dolžni smo storiti vse, da bi v tem odkrili upanje ter smisel trpljenja, ki bi ga sprejemali in pridruževali Kristusovemu trpljenju.« V tej poslanici je še navedeno, da »Logika tehnoloških in finančnih sredstev v zdravstvu otežuje prepoznavanje smisla bolezni in trpljenja.« (13) Bolezen in trpljenje imata torej svoj smisel. Nadalje je v Poslanici Janeza Pavla II. o odrešenjskem trpljenju zapisano: »Moglo bi se reči, da je trpljenje v našem svetu tudi zato, da sproži ljubezen, zastonjski dar našega jaza v blagor trpečih ljudi. Obzorje človeškega trpljenja nenehno kliče po nekem drugem svetu, svetu človeške ljubezni; zastonjsko ljubezen, ki se poraja v njegovem srcu in v njegovih delih, človek v nekem smislu dolguje ravno trpljenju.« V istem viru je tudi navedeno: »Izkušnja trpljenja in vsake druge prizadetosti poraja vedno nova vprašanja, predvsem o smislu, potrebi človeške bližine, spoštovanju in potrebi pozornosti. Na ta vedno se ponavljajoča vprašanja, ki se navezujejo tudi na večno življenje, krščanska skupnost išče odgovore v Božji besedi in solidarni drži. Proti trpljenju se bori z odkrivanjem upanja v vzajemnosti in služenju« (SŠK 2010, 20)

4.1 TRPLJENJE POSAMEZNIKA

Trpljenje je sestavni del življenja. Njegova intenziteta je različna, ne more pa se mu izogniti nihče. Nekateri sicer trdijo drugače, po mnenju Mance Košir »slovensko arhetipsko malikovanje trpljenja – brez trpljenja ni življenja, vsak mora nositi svoj križ – in žrtvovanja z vidika zavedanja, razumevanja in modrosti zgubi samoumevnost nujnosti in potrebnosti za duhovni razvoj.« (Košir, blog) Lahko pa bi se strinjali z njeno trditvijo, da je »vsak trenutek, ki ga ne znamo spustiti, potencialno trpljenje.« Sadovi trpljenja so različni. V tem delu bi se želeli dotakniti nekaj primerov trpečih, ki so svoje trpljenje na različne načine osmislili.

4.1.1 CIRIL ZLOBEC− ŽIVLJENJE MI JE MNOGO DALO

Ciril Zlobec v razgovoru z Aleksičem (2008), pravi: »Življenje mi je mnogo dalo, potem pa vse vzelo. Ne samo, da mi je mnogo premlada umrla hčerka, zdaj mi življenje s počasno in neskončno kruto boleznijo jemlje še sina. Ostalo mi ni nič drugega kot to neko osnovno golo življenje, ki ga sicer preklinjam, a se ga tudi obupano oklepam. Z vsakršnim življenjem, se mi zdi, se je lažje sprijazniti kot s smrtjo.« Tolažbo najde Zlobec v svojem dotedanjem življenju, ko je bilo vse lepo, in pravi: »In če ti je bilo dano, da si imel vsaj prvi del življenja srečen, se lahko z mislimi vračaš tja nazaj, dokler se tvoj občutek neskončne oropanosti vsaj malo spet ne počloveči.«

V istem tekstu umetnik ugotavlja, da njegova hči »ni uspela najti smisla življenja in je zato tudi umrla, jaz pa sem jo ves čas prepričeval, da ima kakršno koli življenje nekakšen smisel. Samo odkleniti ga je treba, kar ni zmeraj lahko. Ob tem moram priznati, kako ves čas te debate sam pri sebi na tihem nisem bil povsem prepričan, ali imam prav. Po njeni smrti sem tako začel veliko razmišljati o lastnem življenju, torej o smislu oziroma nesmislu. Kot sem se dolga leta trudil za hčerko, sem se po njenem odhodu moral spopasti sam s sabo.« Zase sicer trdi, da je agnostik, da »tako kot ni mogoče dokazati, da Boga ni, tudi ni mogoče dokazati, da Bog je. Vedno je potrebna maksimalna toleranca. Ves čas moramo iskati tisto, kar nas povezuje, kar imamo skupnega.« Drugič pa Ciril Zlobec pove, da je izhajal iz zelo verne družine, a je vero izgubil, ker se ni strinjal z institucijo in dogmami: »Bil sem zelo veren, kar sem prinesel iz svoje družine. Doma smo vsak večer molili rožni venec. Stric je bil duhovnik, moj brat kartuzijanec, moja sestra nuna, drugi brat je študiral bogoslovje do najinega odhoda v partizane. Bil sem veren, vendar pa v semenišču nisem mogel sprejeti dogmatskega dela vere.« (Hrovat 2010)

V razgovoru z Alenko Sivka (2010) pa je Zlobec povedal: »Prav do tega trenutka mojega življenja sem živel zelo intenzivno – od otroštva do danes sem našel trenutke in ljudi in razloge, za katere je bilo vredno živeti. Nekateri to izgubijo, obupajo nad življenjem, se zapijejo ... A to življenje je vredno živeti. Vsi živimo, ko da bomo večno živeli. Tudi bolečina ima svojo vrhunsko vrednost. Izgubil sem ljubljeno hčerko. Poezija je bila moja terapija.«

Nadalje v razgovoru z Ambrožičem (2011) pravi: »In tako sem jaz doživel ta trenutek, da je vse zgubljeno, da mi je ostalo samo še golo življenje. Ampak tu je pa prišlo to razodetje, če smem tako reči, ne v verskem, ampak v laičnem smislu, biološko, psihično, sem rekel, s poezijo, kot neke vrste laično molitvijo, sem prišel do spoznanja, da je celo golo življenje, ko ti odpade, umre, ko se ti ponesreči vse, kar te je vezalo na druge, da nenadoma začutiš, da je tudi to vrednota, celo ko je golo življenje, ker je edina vrednota, je zelo dragocena vrednota.«

Na koncu pride Zlobec do spoznanja, da življenje je vrednota, obenem pa so njegove pesmi prav zaradi tragike, ki se mu je dogajala, vse boljše, njegova misel vse modrejša.

4.1.2 IVAN CANKAR – ŽIVLJENJE MU NI BILO NAKLONJENO

V občutljivo lirično dušo so se zarezale številne krivice in dogajanja iz otroštva. Ikoniziranje matere, ki je predstavljala po nekaterih analizah njegov nadjaz, je skozi trpljenje rodilo izjemna dela. Vse življenje se je boril z vprašanjem, ali je Bog ali ga ni. Imel je izjemno občutljivo dušo in močan občutek krivde za, gledano z očmi koga drugega, drobne spodrsljaje. Vse to in nenehno iskanje ga je vodilo do tega, da je, kot pravi Irena Avsenik Nabergoj (2004) Cankar v svoji zadnji črtici, z naslovom Konec, nedvomno izrazil vero v Boga. »Tako se pred smrtjo pisatelj preda Bogu, s tem pa doživi odpuščanje in ozdravi bolezni duše. Zgodi se tisto, kar mu je še kot dijaku napovedovala njegova mati, kot Cankar opisuje v črtici Hoja v šolo. Vse njegovo življenje se pred njim pokaže kot trpljenje in pokora, ki sta bila potrebna, da je končno lahko doživel očiščenje duše in intimni stik z Bogom.«

5. DAROVANO TRPLJENJE

Darovano trpljenje je sprejeto neizogibno trpljenje, ki ga darujemo Bogu. Najboljši zgled za to nam je Jezus Kristus sam. On je svoje trpljenje daroval. Povabil nas je, da hodimo za njim in sprejmemo križ, to pomeni, da s tem sprejmemo tudi trpljenje. Trpljenje, ki ga sprejmemo vdano in se ob tem ozremo na križ, je darovano, pridruženo Kristusovemu trpljenju. Kajti kdor ima milost, da je spoznal Sina in po njem Očeta, je dolžan poglabljati svojo vero in izpolnjevati zapovedi, med katerimi je na prvem mestu zapoved ljubezni. K ljubezni pa nujno sodi tudi, da jo delimo z drugimi. Eden izmed načinov je darovanje trpljenja, da bi se milost spoznati Božjo ljubezen, lahko dotaknila še drugih, kajti samo tisti, ki jim hoče Sin razodeti, lahko spoznajo Boga, za ostale pa je treba to milost izprositi. »Vse mi je izročil moj Oče in nihče ne pozna Sina, razen Očeta, in nihče ne pozna Očeta, razen Sina in tistega, komur hoče Sin razodeti.« (Mt 11, 27) Komur se je Bog razodel, je dobil talent od Boga in sicer največji talent, ki ga lahko dobi. Kako bo s tem talentom ali talenti ravnal, je odvisno od njegove svobodne volje. Lahko da ga bo razvijal, pomnoževal, lahko pa da ga bo zakopal in ne bo naredil nič na tem, da bi ga pomnožil, kaj šele, da bi njegove sadove delil z drugimi. Jezus v priliki o talentih obljublja veliko plačilo tistemu, ki talente množi in neizprosnost tistemu, ki tega ne stori. Kot pravi Mt 25, 21, bo Gospodar bogato nagradil tistega, ki bo množil svoje talente: »Prav, dobri in zvesti služabnik! V malem si bil zvest, čez veliko te bom postavil. Vstopi v veselje svojega gospodarja!« V nasprotnem primeru pa bo vzel še tisti talent: »Vzemite mu torej talent in ga dajte tistemu, ki jih ima deset; kajti vsakemu, ki ima, se bo dalo in bo imel obilo, tistemu pa, ki nima, se bo vzelo tudi to, kar ima.« (Mt 25, 28-29) Še huje, tistega, ki ne upravlja s svojimi talenti kot dober gospodar, čaka kazen, da bo daleč od Gospodarja, da bo brezbožen: »Neuporabnega služabnika pa vrzite ven v najzunanjejšo temo. Tam bo jok in škripanje z zobmi.« (Mt 25, 29)

5.1 DAROVANO TRPLJENJE V ŽIVLJENJU POSAMEZNIKOV, SLEHERNEGA ČLOVEKA

V zgodovini so ljudje bili sposobni nedoumljivega nasilja nad edinorojenim Božjim sinom in tudi nad sočlovekom. Enako okrutno so se znašali tako nad ženskami (če vzamemo le primer sežiganja čarovnic na grmadi, pred tem pa zasliševanja za prisilo priznanja krivde) kot nad moškimi, nad starci in otroki. Taka trpljenja posameznikov so le vrh ledene gore, štrleča in vpijoča v nebo, veliko, brez števila pa je malih vsakodnevnih trpljenj, ki pa so prav tako lahko darovana in vredna. Omenimo torej le nekaj primerov trpečih posameznikov.

5.1.1 MATIJA GUBEC

Zaradi navdiha mučiteljev v Kristusovem trpljenju, se dotaknimo le enega primera, ki je postal legenda in sicer primer velikega javnega trpljenja Matije Gubca (umrl 15. 2. 1573 v Zagrebu), ki se je boril za pravičnost, a so ga pri tem ujeli in zverinsko mučili v Zagrebu na Markovem trgu. O. Hudales (1948, 14) piše: »Prav tako je bila premagana tudi glavna kmečka vojska. Zbrana je bila pri Stubici. Vodil jo je sam Matija Gubec…Gubca so ujeli živega. Pozneje so ga v Zagrebu posadili na žareč prestol in ga kronali z žarečo krono. Posmehovali so se mu kot kmečkemu kralju. Umrl je v strašnih mukah.« Gubčevo fizično trpljenje nedvomno spominja na Kristusovo trpljenje, le da je uporabljen ogenj kot mučilno sredstvo. Prisotno je tako zasmehovanje z nazivanjem Gubca za kralja, v tem primeru kmečkega, kot so Jezusa zasramovali in ga imenovali za judovskega kralja, uporabijo kronanje, in sicer ne s trnovo, temveč žarečo krono, posadijo ga na prestol, in sicer žareč prestol. Kot je razvidno iz nekaterih drugih virov (Slovenski biografski leksikon), so Gubca na koncu razčetverili. Kako je sprejemal vse to, iz zapisov ni razvidno. Nedvomno pa je njegova usoda navdihovala in še navdihuje številne ustvarjalce, med drugim tudi Antona Aškerca, ki je napisal balado Kronanje v Zagrebu. V zadnjih treh verzih pove: »Ves narod kronan si z menoj, s kraljévoj venčan zdaj častjo ...« Gubčevo trpljenje vzporeja z Jezusovim in ob tem izrazi upanje oziroma se sprašuje, kdaj bo nastopilo vstajenje svobode: »O naš veliki petek sam! ... Kdaj vzkresne stara pravda nam? ...«, na koncu pa napove, da jih bo pri izbojevanju pravice spremljal njegov duh in pozove, naj pomnijo ta dan, ko je bilo izvedeno to sramotilno ustoličenje za kmečkega kralja:

»Za njó duh moj vas spremlja v bran. In - pomnite današnji dan!« Kmetje so se še naprej upirali in še dolgo čakali na zmago pravice. Največ se je potem premaknilo v letu pomladi narodov, 1948, kmetje so takrat dobili tudi možnost odkupiti zemljo. Mogli bi reči, da je bila »odločilna bitka« dobljena že z Gubčevim uporom, saj poti nazaj ni bilo. Tako je njegovo trpljenje imelo svoj smisel, saj je prispevalo k izboljševanju sveta, s tem pa tudi k bitki prevlade dobrega nad zlim, kar je pa končni smisel bivanja celotnega človeštva. Janez Pavel II. (2005) pravi: »Bog je končni cilj vsega stvarstva. Poleg tega se kristjani zavedajo, da je Jezus Kristus v jasni luči pokazal, kako doseči skupno blaginjo človeštva. Zgodovina je usmerjena v Kristusa in v njem dosega svoj vrhunec; zahvaljujoč njemu, po njem in v njegovi luči lahko vse zemeljske stvarnosti dosežejo dovršitev v Bogu.«

5.1.2 MAMA

Mama (avtoričina), sicer po naravi izjemno vesela in elementarno preprosta, naravna in poštena oseba, je v življenju veliko trpela. Bila je najmlajši, trinajsti otrok v družini. Njena mladost je bila, tako kot pri večini takratne generacije (roj. 1928), zaznamovana s skromnostjo, z veliko odrekanja, a tudi veliko iskrenega veselja. Starši so dali hčeri trdno vero in zaupanje v Boga, še posebej v stiski. Z drugo svetovno vojno so se začele za vso družino hude preizkušnje. Ker so živeli na kmetiji, so z živežem oskrbovali tako partizane kot okupatorje ter živeli v stalnem strahu. Vojna jih je razkropila, Jožefin najljubši brat Kristi je iz nemške vojske, kamor je bil mobiliziran, pobegnil v partizane, nato pa je bil ujet in so ga peljali v koncentracijsko taborišče Matthausen, potem pa še v Dachau. Preživel je strahovito trpljenje in se vrnil. Ko je videl, kam plove povojna oblast, predvsem pa, da je zapustila Boga, se je odločil pobegniti v tujino, kar mu je kljub izdaji uspelo. Ker se Udba ni mogla maščevati njemu, je zaprla mojo mamo, ki mu je pomagala pri pobegu. To je bilo leta 1950. V dveh letih zapora je prestala grozljivo in ponižujoče ravnanje, lakoto, zatiranje. Ko so jo zverinsko zasliševali, je bila pred skušnjavo, da bi skočila skozi odprto okno in naredila temu konec: »tejk me je pa tod mevo že, okno je mev tam odprto, sm mislava, ka če be se pognava dovta….če be vere ne meva tk trdne, teste bi pa bva znava taj naredet, ko je bvo že hodo čudno.« (Ciraj 2002) Trpela je strašne telesne in duševne muke. Še posebej pa jo je prizadelo, ker je kmalu po njeni odsluženi »kazni« brat, za katerega je bila v zaporu, nesrečno preminil v

eksploziji na vlaku v Avstraliji. Vedela je, kdo je izdal brata in posledično povzročil tudi njeno trpljenje. S pomočjo duhovnega voditelja, duhovnika Ivana Serajnika, je doživela milost, da je lahko storilcu od srca odpustila. Dosegla je odpuščanje in usmiljenje, saj je s tem našla mir, kot pravi Mdr 6, 6: »Najmanjši človek doseže odpuščanje in usmiljenje, mogočni pa bodo strogo preiskani.«
Skrbela je za svoje starše do konca njihovega življenja, za dva brata in dve sestri, ki so ostali doma, malo pred smrtjo pa se je domov umret vrnila še ena sestra, ki je sicer večino življenja preživela drugje. Vse je sprejemala z ljubeznijo, ki jo je prenesla tudi na svoje potomce in na snaho, da so pomagali pri oskrbi bolnikov. Doživela in videla je veliko trpljenja, a je ostala neomajna v veri v Božjo dobroto. Ni ji bilo prizaneseno niti z obdobjem teme, depresije, ki je trajalo pet let, potem ko so pomrli vsi njeni bratje in sestre. Njena tedanja nemoč je bila priložnost, da je avtoričin oče, njen mož pozorno skrbel zanjo, čeprav ona tega ni kaj prida zaznavala. Prevzel je celo delo na vrtu, čeprav je bil tudi sam že precej betežen. Tako sta dočakala zlato poroko. Po tem se je materino stanje zelo izboljšalo in je svojemu možu stala ob strani v zadnjih dneh, ko je dobro leto za tem odšel v večnost.

Smisel življenja ji je dajala trdna vera. Vera ji je pomagala tudi, da sta se skupaj z možem odločala za rojstva otrok kljub drugačnim nasvetom zdravstvenega osebja, danes pa ji je to največje zadovoljstvo, saj nima na vesti ničesar, kar bi jo bremenilo.

Največje sporočilo, ki ga daje njeno življenje vsem, ki se učijo od nje, je, da je treba zaupati v Boga kljub stiskam in nesrečam. Kljub težavam ima še vedno veselje do petja, ohranila je smisel za humor in otroško veselje, ki se sicer prepleta z močnimi občutki skrbi za druge in njihovo prihodnost. Tudi zato ji je molitev tisto, česar se v trenutkih negotovosti še posebej oklene. Moli pa tudi vsak prosti trenutek, saj molitev osmišlja njeno življenje in je nesluten dar vsem nam, ki nam poklanja molitev. Vse življenje je iskreno zaupala Božji Materi. O njej govori, kot bi se pogovarjala o bližnjem, ki ga ima resnično rada in sočustvuje z njim. Marijino materinsko trpljenje je znala podoživljati že, ko smo bili njeni otroci še mali, posebej pa ga podoživlja sedaj, ko je sama in razmišlja o njem. Razmišlja pa tudi o Jezusovem trpljenju in njegovi daritvi za nas. Tudi o Jezusu govori kot o bližnjem, s katerim sočustvuje. Pravi, da jo obe trpljenji, Jezusovo in Marijino, pogosto ganeta do solz. Tudi to ji najbrž

pomaga prenašati življenje v starosti, bolečine, ki jo spremljajo, primerja z bolečinami našega odrešenika in njegove matere in se ji zdijo tako manjše.

Sedaj je mami Jožefi dano doživljati pravnuke. Spraševanje se, kako je to mogoče, da po vsem trpljenju še živi. Odgovor je pri Bogu, a vnuki so v nedavnem pogovoru z njo menili, da je to nagrada za njeno darovanje v življenju. Kolik je bil in je njen dar za druge, pa ve le Vsemogočni.

Tako se pri njej uresničuje Jezusovo povabilo: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj,« (Mr 8, 34) in povabilo apostola Pavla: »Uprimo oči v Jezusa, začetnika in dopolnitelja vere. On je zaradi veselja, ki ga je čakalo, pretrpel križ, preziral sramoto in sédel na desnico Božjega prestola. Pomislite vendar nanj, ki je od grešnikov pretrpel tolikšno nasprotovanje, da se v svojih dušah ne boste utrudili in omagali.« (Heb 12, 2,3)

5.1.3 IVANKA NOVAK

Učiteljica Ivanka Novak (roj. Škrbec) iz Hrovače pri Ribnici, ki je med drugo svetovno vojno, v osmem mesecu nosečnosti, čakajoč na svojo smrt, napisala pretresljivo pismo svojemu nerojenemu otroku. Kot navaja Stanonik (2010, 23-24), so pismo našli 4. avgusta 1942 ob prekopavanju njenega trupla. Med drugim je napisala: »O Bog, o ti žalostna Mati Božja, Ti veš, da umiram nedolžna, kakor je umiral nedolžen Tvoj Sin.« Nadalje piše, kako si je predstavljala svojega otroka, se ga veselila, sanjala … Nato pa napiše naslednje: »In vendar: moje telo bo kmalu daritveni ciborij … Ti, moj otrok, pa hostija v njem … Stvarnik sam bo vzel v ljubeče roke hostijo tvojega bitja in ga položil v svoje božansko Srce …« Nato opisuje njuno skorajšnjo smrt, izrazi globoko vero, da bo z njima Marija, ki bo »kakor takrat s Sinom na Kalvarijo bo šla z nama…Nihče nama ne bo več kalil te sreče…saj bova potopljena v večnega Boga…v večni Božji mir….Moj otrok, le spi … Marija je pri naju … Glej … prihajajo … prihajajo.«

To pismo izžareva neomajno vero v Boga in Božjo dobroto kljub tragiki, ki je doletela mater in nerojenega otroka. To je najvišja raven pričevanja, kaj lahko naredi ljubezen. Nikjer v

pismu ni obsojanja tistih, ki so to zakrivili, temveč ljubezen premaga vse, se vzdigne visoko nad človeške slabosti, nad greh in vidi pred seboj le še Absolutno, tisto, kar je Božje.

5.1.4 IMMACULÉE ILIBAGIZA

Pričevanje o darovanem trpljenju, ki ima za posledico tudi sposobnost odpuščanja, je pričevanje Immaculée Ilibagiza (2010, 96-97). Kot zanimivost, Immaculée pomeni »sijoča in lepa na telesu in duši«. Kot bi njeno ime določalo njeno držo, ko je trpela nadčloveške napore v času holokavsta v Ruandi, več mesecev preživela v kopalnici (120 x 90 cm), veliki manj kot 2 m^2, skupaj še s petimi drugimi preganjanimi ženami. Izgubila je skoraj vso družino, pregnana je bila iz raja, kot imenuje svoj dom, pa vendar je našla tako močno povezavo z Bogom, da je bila z Njim dobesedno zedinjena. Ko je razmišljala o tem, kako bi mogla odpustiti strahotnim zločincem, polnim sovraštva, je zaslišala Božji glas, ki ji je povedal: »Vi vsi ste moji otroci. Tudi morilci so torej Božji otroci. Kljub svojim grozodejstvom so Božji otroci in otroku lahko odpustim, čeprav to ni lahko … Vedela sem, da ne morem prositi Boga, naj me ljubi, če sama nočem ljubiti njegovih otrok. V tistem trenutku sem molila za morilce, da bi bili njihovi grehi odpuščeni. Molila sem, da bi jih Bog privedel k spoznanju, kako strašno so njihova življenja zablodila, preden se njihovo zemeljsko življenje konča – preden bodo poklicani na odgovor za njihove smrtne grehe. Oklepala sem se očetovega rožnega venca in prosila Boga, naj mi pomaga. In spet sem zaslišala njegov glas: 'Odpusti jim; ne vedo, kaj delajo.'«

Ko je Immaculée premagala sovraštvo in zavzela držo, ki jo je imel Jezus na križu, ko je odpustil morilcem in zanje prosil Očeta, pravi nadalje: »Tistega dne sem napravila odločilni korak za odpuščanje morilcem. Moja jeza je odtekala iz mene. … Tisto noč sem molila z jasno zavestjo in čistim srcem. Vse od začetka svojega skrivanja v kopalnici sem takrat prvič mirno spala.«

Kako je trpljenje lahko odrešilno, je razvidno v nadaljevanju njenega pričevanja, ko pravi: »Sredi genocida sem našla svoje odrešenje. Vedela sem, da bo moja vez z Bogom presegla

kopalnico, vojno in holokavst..« (109) Nadalje ugotavlja: »Bog je vir pozitivne energije in molitev je najboljši način črpanja Njegove moči«. (188)

5.1.5 OTROK

V darovano trpljenje slehernika lahko štejemo tudi trpljenje majhnega otroka, avtoričinega brata Marijana, ki je doživel nezgodo pri pomoči očetu in je bolečino daroval Bogu. Ta otrok, star okoli 5 let, in njegov oče, sta iz gozda vozila smrekove veje, ki sta jih napravila v »vlako« tako, da sta jih zvezala z verigo in pripela vse skupaj na jarem, ki sta ga imela na sebi nataknjena vola. Deček je vodil vole, oče pa je zadaj skrbel, da se ni kaj snelo. Nenadoma se je deček na neki korenini spotaknil in je padel sredi med vola, ki sta se mu izognila in šla naprej. Deček je tako prišel pod vlako, ki ga je vlekla s seboj nekaj metrov in ga kotrljala. Oče tega sprva niti ni opazil, ampak šele potem, ko je deček ves popraskan izpod vlake pogledal ven. Ko je bil na prostem, se je postavil na noge, se otresel iglic in prstí, in rekel: »Naj bo bogecu na cast.« Takrat še ni znal izgovarjati šumnikov. Deček je tako reagiral zato, ker ga je mati učila, da je treba vsako trpljenje, vsako bolečino, vsak padec, darovati Gospodu s tem vzklikom. In Gospod je vedno res tudi prevzel to darilo, neposredni učinek pa je bil v tem, da je bilo bolečino veliko lažje prenašati. Otrokova žrtev in njegovo zaupanje v Boga je Bogu še posebej všeč, saj Jezus sam pravi, da je treba božje kraljestvo sprejeti na tako zaupljiv način kot otrok (Mr 10, 13-16 in Mt 18, 3), in s tem daje otrokovo nedolžno zaupljivost za zgled.

5.1.6 GIANNA JESSEN

O tem, kako je trpljenje lahko lepo, govori tudi pričevalka Gianna Jessen, ki je kot 7- mesečni otrok/plod preživela splav in sedaj pričuje za življenje. Tu vidi svoje poslanstvo. Zaradi splava s solno kislino je zbolela za cerebralno paralizo, ki pa je po zaslugi ljubečih oskrbovalcev v zavetišču zdaj toliko omiljena, da lahko dokaj normalno živi. V prispevku Hegler (2011) pravi naslednje: »Mislim, da v našem napačnem razmišljanju, o načinu, kako stvari stojijo, ne razumemo, kako lepo je lahko trpljenje!«

5.2 MISTIKI IN DAROVANO TRPLJENJE

Mistikom je bilo razodeto, kako pomembno je trpljenje in zakaj. Obenem pa jim je bilo razodeto tudi, da Bog ne zahteva nujno trpljenja. Tako sv. Karel iz Sezze, frančiškanski brat in mistik, pravi, da »nam Bog ne zapoveduje, da moramo živeti v spokorniški srajci in verigah ter z bičanjem kaznovati svoje meso, pač pa da ga ljubimo nadvse in svojega bližnjega kakor samega sebe.«

5.2.1 MAGDALENA GORNIK

Slovenska mistkinja Magdalena Gornik (1835-1896) je bila izbrana za zadoščevanje za grehe Slovencev. Lahko bi rekli, da je to izjemen dar Božje previdnosti in da ima Bog načrte z našim narodom, sicer bi nam ne pošiljal na pot ljudi, ki bi zadoščevali za naše grehe. Ko je izvedela, da je izbrana, je bila odločitev za to, ali želi to sprejeti, še vedno njena. »To poslanstvo je bilo: trpeti, zadoščevati za grehe ljudi ter klicati k spreobrnjenju in pokori.« (Kraljič 2008, 28) Ni pa bilo trpljenje edino, kar je darovala Bogu. Tudi delo ima vrednost, če je darovano. Z ganljivo preproščino je to razvidno iz prvega pogovora Magdalene Gornik z nebeško Materjo, ki jo je 12-letna deklica srečala na poti na njivo, ko jo je Marija vprašala: »Komu boš pa ti to delo darovala?« (17)

Magdaleni Gornik je bilo razodeto: »Ko boš morala kaj potrpeti, prenesi to potrpežljivo in daruj svoje bolečine Bogu. Misli na Jezusa in njegovo trpljenje.« (26) V istem viru je navedeno, da sta »dve pregrehi, ki delata Sinovo roko težko: nespoštovanje nedelje in preklinjanje Boga.« (27)

5.2.2 ANTON STRLE

O Strletu piše Anton Štrukelj (2004). Navaja njegove misli: »Veliko trpljenja je bilo v mojem življenju. Bil sem tudi več let v zaporu. Tudi večkrat močno bolan. Vendar če gledam nazaj, vidim, da je bilo v mojem življenju neprimerno več lepega in osrečujočega kakor pa bridkega. O, bili so bridki trenutki, tudi bridki dnevi in tedni. Toda Bog mi je dal milost, da sem mogel po nekaj časa trajajočih bojih najti vedno znova mir v zedinjenju s Kristusovim trpljenjem. In

sem potem doživljal prav v zelo hudih okoliščinah silno veliko notranjega veselja. Videl sem tole: Pot do globokega veselja je to, da človek ne išče veselja in tolažbe, marveč da skuša z vso prizadevnostjo in pripravljenostjo spolnjevati božjo voljo. In da se pri tem vedno znova združuje s Kristusom, ki je vedno spolnjeval božjo voljo, in z Marijo, ki je hotela biti le Gospodova dekla. Kadar so prišli nadme najhujši trenutki, tedaj sem se vedno še posebej v duhu pridružil trpečemu Gospodu v skrivnosti njegovega trpljenja na Oljski gori in na križu ali v bridkih urah, ko je bil priklenjen na steber, ko so ga bičali. In čez nekaj dni, če ne prej, se je v moji duši naselilo globlje veselje, tiho, a svetlo in spokojno, kakor pa je bilo pred nastopom te bridkosti.«

5.2.3 MAKSIMILIJAN DRŽEČNIK

Za potrebe Slovencev, predvsem mariborske škofije, je svoje trpljenje daroval Maksimilijan Držečnik (1903-1978), mariborski škof, o katerem je njegov naslednik, nadškof Franc Kramberger, ob 30-letnici Držečnikove smrti 13. maja leta 2008 v mariborski stolnici povedal naslednje:

»Ljubil je svojo škofijo in zanjo mnogo molil. Ko je bil na kliničnem centru v Ljubljani, je nekajkrat odklonil injekcijo za lajšanje bolečin. In na zdravnikovo vprašanje, zakaj odklanja, je odgovoril: 'Potrebe naše škofije so velike!' Za škofijo. Svoj bogat življenjski opus je kronal s trpljenjem, posebej zadnji dve leti, in s tem je dobilo njegovo življenje Božji pečat in Božjo vrednost.« Nadškof Kramberger je v tem govoru, ki ga je imel 13. maja, spomnil še na dve drugi znani dejstvi in sicer, da se je na ta dan leta 1917 s prikazovanjem device Marije v Fatimi pričelo darovano življenje in trpljenje treh pastirčkov (prvič se je Marija prikazala 13. maja, do 13. oktobra istega leta se je prikazala šestkrat). Spomnil je še na drugo povezavo s tem dnem, ko je 13. maja 1981 bil izvršen atentat na papeža Janeza Pavla II. Kot je vsem znano je bil bl. Janez Pavel II. izjemen pričevalec darovanega trpljenja.

5.2.4 SV. JANEZ OD KRIŽA

Sv. Janez od križa je mistik, ki je trpel večino življenja. Na spletni strani Karmeličank lahko preberemo, da je izžiganje ran brez anestezije, ki je v času, ko je živel (1542-1591), še niso poznali, prenašal z angelsko potrpežljivostjo. V svojem mističnem življenju, ki ga je v celoti posvetil Bogu, je prišel do stopnje, ko si je želel deleženja pri Kristusovem trpljenju. Želel si je ne le telesnih, temveč tudi duševnih bolečin, tako kot jih je doživljal Jezus Kristus s svojo smrtjo na križu, kar je takrat pomenilo najbolj sramotno smrt. Ko je bil nekoč pred Križanim zatopljen v molitev, je slišal razločne besede: "Janez, kakšno nagrado hočeš od mene za vse to, kar si napravil in pretrpel zame?" Janez je mirno prosil: "Gospod, trpim naj in naj bom preziran zaradi ljubezni do tebe." Zato ga nekateri imenujejo kar sv. Janez od Ljubezni.

5.2.5 CHIARA (LUCE) BADANO

25. septembra 2010 je bila za blaženo razglašena Chiara (Luce) Badano, (29. oktober 1971 – 7. oktober 1990), ki je trpljenje ob svoji neozdravljivi bolezni podarila Jezusu, rekoč: »Če hoče tako Jezus, hočem tudi jaz.« Iz internetnih virov je razvidno, da je odklanjala morfij, saj je hotela biti prisebna, da bi se zavedala trpljenja, ki ga je podarjala. S tem, ko je sprejela to žrtev, se je približala Jezusovemu trpljenju in aktivno sodelovala pri reševanju sveta.

5.2.6 MARIJA SIMMA

Da je za zadoščevanje za grehe velike vrednosti vsako darovano trpljenje, trdi tudi avstrijska mistkinja Marija Simma. V svojem dnevniku je zapisala, da je imela posebne povezave z dušami v vicah in je pričevala, da »vsako trpljenje, bodisi telesno, bodisi duševno, ki ga darujemo za duše v vicah, jim prinese veliko olajšanje.« (Potočnik 2010)

5.3 V ČEM JE POSEBNA VREDNOST TRPLJENJA JEZUSA KRISTUSA

Poglavitna razlika med trpljenjem Jezusa Kristusa in drugih trpečih je v več dejstvih. Med njimi naj jih v svoji človeški omejenosti omenimo le nekaj.

Bog se je daroval iz čiste ljubezni, proste vseh koristi, ki jih človek, še tako dober, zavedno ali nezavedno nosi v ozadju. O vrednosti darovanja iz ljubezni govori apostol Pavel: »in ko bi izročil svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi.« (Kor 13,3) Trpljenje je prenašal z ljubeznijo in sproti odpuščal grehe zaslepljenih ljudi, še več, prosil je nebeškega Očeta za odpuščanje njihovih grehov. Jezus je govoril: »Oče, odpústi jim, saj ne vedo, kaj delajo.« (Lk 23, 34). In kar je najpomembnejše, bil je popolnoma brez greha in torej ni nosil nobene krivde, ki bi povzročila to trpljenje, temveč jo je povzročil naš greh, ki si ga je naložil na svoje rame. Jezus nas vabi v sodelovanje pri odreševanju sebe in človeštva s tem ko nas vabi, naj zadenemo križ na svoje rame in hodimo za njim. »Bog daje človeku in narodom možnost za zmago nad zlom in za dosego dobrega. S svojo smrtjo in vstajenjem nas je Kristus odrešil in odkupil 'za visoko ceno'« (1 Kor 6,20; 7,23) in dosegel odrešenje za vse. »Z njegovo pomočjo je zato vsem mogoče zmagati hudo z dobrim.« (Janez Pavel II., 2005) Nadalje v isti poslanici ob letu evharistije, papež Janez Pavel II. odločno kliče vsakega posameznika, da prispeva k zmagi dobrega nad zlim: »Noben človek dobre volje se ne sme odreči prizadevanju za zmago dobrega nad hudim. Gre za boj, ki uspeva samo z orožjem ljubezni. Ko dobro zmaguje nad hudim, vlada ljubezen, kjer pa vlada ljubezen, tam vlada mir. Nauk evangelija, ki ga predlaga 2. vatikanski koncil, je: »Temeljni zakon človeške popolnosti in zato tudi preobrazbe sveta je nova zapoved ljubezni.« Iz sporočila apostola Pavla o njegovem trpljenju za druge (Kol 1, 24) je jasno razvidno, da je trpljenje in njegovo darovanje potrebno tudi s strani nas, udov Cerkve.

Podobnost človeškega trpljenja z Jezusovim je torej v tem, da je tudi naše trpljenje vredno in lahko prispeva h končni zmagi dobrega nad zlim. Človekovo trpljenje, še tako majhno, lahko,

če je darovano z ljubeznijo, doda svoj delež v zmagi proti zlu, ki jo je treba še dopolnjevati po odločilni Jezusovi bitki s svojim križem za nas, ko je uničil zlo pri korenini.

Ker naša ljubezen nikoli ne more biti popolna in ker noben človek ni brez greha, človekova daritev nikoli ne more biti tako velika, kot je bila Jezusova, je pa prispevek k duhovni rasti človeštva in premagovanju zla.

5.3.1 KDAJ JE TRPLJENJE SODELOVANJE V BOŽJEM ODREŠENJSKEM NAČRTU?

Janez Pavel II. (1984) v svojem Apostolskem pismu o odrešenjskem trpljenju pravi: »Vsak človek ima na ta ali oni način delež pri odrešenju. Vsakdo je poklican tudi k deležnosti pri tistem trpljenju, s katerim se je odrešenje izvršilo. Poklican je k deležnosti pri tistem trpljenju, s katerim je bilo hkrati odrešeno vsako človeško trpljenje. Ko je Kristus s trpljenjem izvršil odrešenje, je obenem povzdignil človeško trpljenje na raven odrešenja, z drugimi besedami: dal mu je odrešenjsko vrednost. Vsak človek torej more s svojim trpljenjem sodelovati pri Kristusovem odrešenjskem trpljenju.« (22-23) V nadaljevanju lahko preberemo o trpljenju njegove matere, ki mu je od angelovega oznanila dalje popolnoma predana: »V Mariji so se nagrmadile številne globoke bridkosti v takšni gostoti, da to dokazuje ne samo njeno neomajno vero, temveč so prav tako tudi prispevek k odrešenju vseh. … Velikost tega njenega trpljenja … je na skrivnosten in nadnaraven način postalo rodovitno odrešenje za zveličanje sveta.« (28)

Stres (2011) navaja indijskega pesnika Tagoreja, ki prosi: »Daj mi moč, da bom znal prenašati bolečino, daj, da svojo moč podredim tvoji volji. Moč nad močjo je Ljubezen.«
Trpljenje se moramo naučiti sprejemati. Le tako ga lahko prenašamo in ob tem dosežemo koristi ne le zase, temveč tudi za druge. »Da bi trpljenje s pozitivnim odnosom do njega spreminjali v človeški dosežek, ki ne bi dajal moči in spodbude le prizadetemu samemu, ampak bi si tudi zaslužil občudovanje ljudi okoli njega.« (Lukas 2001, 77) Gre za sprejemanje nespremenljivega, sprejemanje usode. Današnja miselnost namreč navaja k temu, da se je treba boriti proti trpljenju in da je mogoče vse kupiti. Zato ni moderno trpeti in čeprav se

ljudje soočimo z neizogibnim trpljenjem, ga ne upamo ali nočemo sprejeti (74-76). »Duševno obvladamo vsakršno trpljenje, tudi najhujše in največje, če ga moremo kakor koli dojeti v smiselni povezavi.« (77) Če nam torej uspe najti smiselno povezavo za naše trpljenje, če ga npr. darujemo za rešitev svoje duše in duš drugih, ga lahko osmislimo in ga lažje prenašamo. V tem se skriva priložnost trpečega človeka. V načinu, kako prenaša trpljenje, določa vrednost svoje bolečine. S pozitivnim stališčem namreč lahko bolečino spreminjamo v velik človeški dosežek (83-84).

Raniero Cantalamesa (2007), ob razmišljanju ob Kristusovem trpljenju pravi: »V trpljenju ob bolezni se lahko tudi sami znajdemo tako omejeni. Takrat se lahko potopimo v bazen Kristusovega trpljenja in ga prosimo za pomoč, da bomo razumeli vrednost tega trpljenja. Nadaljuje, da »kdor v mesu trpi, preneha z grehom.« Isti avtor zelo nazorno opisuje tudi, kako se nam zgodi »kamnito srce«. Z nedokončno izpovedanimi in obžalovanimi grehi se del grehov, ki jih ne odplakne studenec Božje milosti, nalaga kot kalcij v stalaktitu/stalagmitu v našem srcu in gradi kamnito »telo greha«, posledica česar je »kamnito srce.« Za raztapljanje greha, kamnitega srca, sta najbolj pomembni trpljenje in slavljenje. Tako lahko sodelujemo pri raztapljanju telesa greha. Trpeti pomeni, da postanemo še posebej dovzetni, občutljivi za delo odrešilnih Božjih sil, ki so ponujene človeštvu v Kristusu. S trpljenjem se združujemo s Kristusom, iz katerega izhaja vsako odpuščanje grehov. Pozorni moramo biti na »krivično trpljenje«, ki ga že imamo (krive obtožbe), ki ga, če ga darujemo, na čisto poseben način združujemo s Kristusovim trpljenjem (ponižanje, nepravična kritika, žalitev, sovražnost..). S tem prispevamo delež pri Kristusovem trpljenju.

O odrešenjskem trpljenju govori tudi Janez Pavel II. (1984, 22-35), ki pravi, da naj »o trpljenju ne govorimo, če ni res potrebno, da ga ne zapravimo.« Nadaljuje pa, da ne glede na to, kako velike so naše bolečine, je naša zmaga v molku. Janez Pavel II. je z molkom prepričljivo govoril tudi sam. S svojo držo je dal trpljenju, starosti in onemoglosti prav posebno, žlahtno vrednost. Na molk o trpljenju opozarja tudi Faustina Kowalska, ko pravi: »O svojem trpljenju bom molčala. Moj Gospod, naj se tvoje usmiljenje odpočije v meni.« (Chocholski 2008, 96)

Kako je pri darovanem trpljenju treba odmisliti sebe, nazorno pove molitev Faustine Kowalske: »Pomagaj mi, Gospod, da bi bilo moje srce usmiljeno, da bi čutila vse trpljenje bližnjih in da nikomur ne odrečem svojega srca. Iskreno se bom srečevala tudi s tistimi, za katere vem, da bodo zlorabljali mojo dobroto, toda sama se bom zaprla v Srce usmiljenega Jezusa.« (Chocholski 2008, 96)

Sporočilo o trpljenju pa je pomembno toliko, kolikor je to potrebno za zgled drugim, ki sicer, če ne bi bilo predstavljeno, zanj ne bi vedeli.

V poslanici Slovenske škofovske konference (2010) piše, da je »velikega pomena oznanjevanje pristne teologije trpljenja, ki je pravo nasprotje pretiranega poveličevanja in 'želenega' trpljenja (dolorizem). Z živo udeležbo v velikonočni Kristusovi skrivnosti kristjan lahko spremeni svoj položaj trpljenja v milost zase in za druge ter v trpljenju/bolezni odkrije poklicanost. Ta je v sodeležnosti neskončne Božje ljubezni do človeštva (darovano trpljenje).«

Če se torej soočimo z neizogibnim trpljenjem, ga s tako naravnanostjo lažje sprejmemo in tako sodelujemo v Božjem odrešenjskem načrtu.

6. SKLEP

V razmišljanju smo se sprehodili prek vprašanj o trpljenju in z nekaterimi zgledi neizogibnega trpljenja v vsakdanjem življenju prek bolj poglobljenega trpljenja mistikov poskušali izluščiti vrednost in smisel človeškega trpljenja, se dokopati do boljšega razumevanja, zakaj je trpljenje sploh potrebno, ali je lahko koristno ter ali ga je mogoče primerjati s Kristusovim trpljenjem oziroma zakaj je Kristusovo trpljenje tako posebno.

Vprašanje smisla trpljenja je eno temeljnih vprašanj, ki se vedno znova zastavljajo človeku. V tesni povezavi s tem vprašanjem je vprašanje smisla življenja. Trpljenje je in ostaja skrivnost. Odgovor, zakaj obstaja trpljenje, je možen le v smeri, da je trpljenje posledica človeške hudobije, ne pa delovanja Boga. Bog lahko trpljenje le dopušča. Veliko trpljenja si povzročimo sami, tako telesnega, duševnega in tudi duhovnega. Slednje je najhujše, saj pomeni izgubo Boga, brezbožnost. Celo Kristus na križu se je na trenutek čutil zapuščenega od Boga, a se ga je oklenil. Bog od nas ne zahteva, da trpimo. Zato trpljenja ni treba iskati, si ga po nepotrebnem povzročati. Iskati pa se splača Boga, saj bomo potem vsako trpljenje lažje prenašali in na določeni stopnji sploh ne bo več trpljenje, temveč radost. Osmišljamo pa lahko tudi vsakodnevno trpljenje, tudi delo, kot je lepo razvidno že iz preproste jutranje molitve: »Tebe ljubim, Stvarnik moj«, ki govori: »Tebi delo posvetim, dušo in telo izročim« ali pa iz kratkega jutranjega vzdiha: »O, moj Bog, Tebi v čast, kar bom danes mislil(a), delal(a) in trpel(a).« Trpljenje ima svoj smisel, saj nas najučinkoviteje uči, česar se ne naučimo brez njega, nas prečiščuje, nas dela ponižne. Končni rezultat trpljenja je lahko naše odrešenje. Trpljenje lahko sprejmemo le z milostjo, kar pa ni mogoče brez naše zavestne volje in odločitve za to. Komur je dano, pa lahko prispeva svoje trpljenje za odrešitev ne le sebe, temveč tudi drugih. Sprejemanje trpljenja in odpuščanje povzročiteljem trpljenja je posebne vrednosti. Z globoko vero in zaupanjem, da tudi za nas velja povabilo, naj si zadenemo križ na rame in ga nosimo za Jezusom in da nam bo pomagal nositi breme, lahko naše trpljenje pridružimo Kristusovemu trpljenju. Trpljenje lahko darujemo za namene, kot so reševanje živih in pokojnih duš, za svojo dušo, za duhovnike, k čemer posebej vabi papež Benedikt XVI. v poslanici bolnikom za leto 2010, ter za različne druge namene. S tem osmišljamo trpljenje,

prenavljamo svojo dušo, se očiščujemo, s spreminjanjem sebe pa spreminjamo tudi svet okoli nas. Tako kot prosi Faustina Kowalska: »Vsa se želim spremeniti v tvoje usmiljenje, da bi bila živi odsev tebe, o Gospod.« (Chocholski 2008, 95) Večja kot je naša ljubezen, večja je vrednost našega trpljenja. Bolj čista kot je duša, večja je vrednost darovanega trpljenja. Bolj vdano kot ga nosimo, lažje ga bomo prenašali, saj nas bo Mati Božja nesla, kot je bilo razodeto Magdaleni Gornik, prek najtežjih delov te poti. Vrednost ima prav vsako trpljenje, tako fizično, duševno in duhovno, ne glede na njegovo jakost, količino, pa tudi delo – vse, kar je sprejeto in darovano z ljubeznijo. Trpljenje pa lahko vdano sprejema le duhovno močan človek, zato si je treba za to prizadevati.

Ob razmišljanju o trpljenju se lahko opremo tudi na znamenja iz narave. Po orkanskem vetru, ki je divjal leta 2009 na Črnivcu, je na razdejanem hribovju, kjer so vsevprek ležala podrta in izruvana drevesa, ostalo nekaj pokončnih, sicer tudi poškodovanih dreves, a so stala in stojijo še danes. Ta drevesa so premagala vihar, se niso upognila, se niso dala izkoreniniti. Bila so globoko zakoreninjena. V viharju so bila dovolj prožna, da se niso dala zlomiti. Prejela so rane, a so bila sposobna z notranjo močjo svoje smole in sokov te rane zaceliti. Ta drevesa so sedaj vodilna drevesa, okoli katerih so gozdarji zasnovali pogozditev, obnovo porušenega in uničenega. Trpeči človek, ki sprejme trpljenje, lahko to preobrazi v zdravilno moč za svojo dušo in kot svetilnik sije ljudem okoli sebe, da se lahko orientirajo in najdejo v sebi moč za nadaljevanje svojega življenja. Sprejemanje trpljenja in zdravljenje ran, pa lahko izhaja le iz notranje moči, iz najglobljih kamric srca, od tam, kjer se skriva tisto, kar nam je vsem položeno v srce. Človek, ukoreninjen v Kristusu, je bolj odprt za sprejemanje trpljenja. V trpljenju človek odkrije neslutene notranje sposobnosti – tako nam pričajo tisti, ki so trpeli. Če so trpljenje osmišljali, je bil ta doprinos izjemen za njihov duhovni razvoj, prek njih pa tudi za tiste, s katerimi so stopali v občestvo oziroma so se z njimi srečevali. Višje stopnje osmišljanja trpljenja se odražajo v spravi za grehe, za poravnavo z Bogom, ko se človeško trpljenje zedini s Kristusovim in se s tem prispeva delež za spravo med Bogom in človekom, v skupni »fond«, ki ga je za odrešitev sveta ustanovil naš odkupitelj, Jezus Kristus.

V Božjih očeh pa so vredna tudi drobna trpljenja, ki jih občutimo vsi, kot nam so naložena glede na našo sposobnost prenašanja križa. »Mislim namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati s slavo, ki se bo razodela v nas.« (Rim 8, 18)

Zakaj torej toliko strahu pred trpljenjem? Kako bolje uporabiti ves potencial drobnih trpljenj, ki bi jih lahko vsakodnevno darovali vsi ozaveščeni, in to z veseljem? Ali bi tako prej dosegli končni cilj, ko bo božje kraljestvo zavladalo na vsej zemlji in trpljenja ne bo več, in predvsem, da ne bi bila potrebna velika trpljenja?

7. Seznam referenc

Aleksič, Jure. 2008. Ciril Zlobec – Samotni bor. *Revija Stop*, 3. avgusta 2010. Http://www.revijastop.si/Aktualno/Osebnosti/Ciril-Zlobec-Samotni-bor.html (pridobljeno 16. avgusta 2011).

Ambrožič, Lado. 2011. Intervju s Cirilom Zlobcem ne predvečer kulturnega praznika. Http://www.rtvslo.si/odprtikop/intervju/ciril-zlobec/. 6. februarja. TV Slo 1 (pridobljeno 10. junija 2011).

Cantalamessa, Raniero. 2007. *Živeti v Kristusu*. Duhovno sporočilo Pisma Rimljanom. Ljubljana: Slovenski kapucinski provinciat.

Benedikt XVI. 2011. Papeževa poslanica za 19. Svetovni dan bolnikov, (11. februar 2011) »Z njegovimi ranami ste bili ozdravljeni« (1 Pt 2,24). Družina, 18. januar. Http://www.druzina.si/icd/spletnastran.nsf/all/C700161D32E9F595C12572C20030F7AB?OpenDocument (pridobljeno 16. avgusta 2011).

Chocholski, Partice. 2008. *Faustina Kowalska*. Ljubljana: Novi svet.

Ciraj, Marta. 2002. *Bicine pripovedi*. Neobjavljeni zapisi snemanj izpovedi Jožefe Lah, roj. Metarnik.

Ciraj, Marta. 2010. *Liturgična duhovnost - Darovanje v vsakdanjem življenju otroka, mladega, zakonca, redovnika, duhovnika, bolnika*. Neobjavljeni referat v okviru Podiplomskega izpopolnjevanja na TEOF Duhovno izpopolnjevanje.

Erzetič, Manca. 2010. *Neevropski vplivi na poezijo Srečka Kosovela* (Vpliv Rabindranatha Tagoreja na poezijo Srečka Kosovela). Diplomsko delo. Nova Gorica.

G. V. »Papež: Pravi sovražnik je greh.« *MMC Prvi internetni multimedijski portal*, 16. maj 2010. Http://www.rtvslo.si/svet/papez-pravi-sovraznik-je-greh/230294 (pridobljeno 20. avgusta 2011).

Hegler, Aleksander. 2011. Neverjetno pričevanje Gianne Jessen. 15. junija. Http://varno-zavetje.si/index.php?option=com_content&view=article&id=173:pricevanje-gianne-jessen&catid=42:utrip-sveta (pridobljeno 20. avgusta 2011).

Hrovat, Marjan. 2010. Ciril Zlobec, književnik. *Mladina*, april. Http://www.mladina.si/tednik/201004/ciril_zlobec__knjizevnik (pridobljeno 16. avgusta 2011).

Hudales, Oskar. 1948. *Zgodovina za nižje strokovne šole*. Drugi del (Tiskano kot rokopis). Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Ilibagiza, Immaculée. 2010. *Preživela, da pričujem*. *Kako sem med ruandskim holokavstom odkrila Boga*. Maribor: Slomškova založba.

Janez Pavel II. 1984. *Okrožnica o odrešenjskem trpljenju*. CD 21. Ljubljana: Družina.

Janez Pavel II. 2005. *Poslanica za svetovni dan miru*. 1. januarja. »Ne daj se premagati hudemu, temveč premaguj hudo z dobrim« (Rim 12,21). Http://es.catholic.net/sicatholicnet/613/1706/articulo.php?id=21688 (pridobljeno 20. avgusta 2011).

Košir, Manca. Zavedanje - razumevanje – modrost. Blog. Http://www.rtvslo.si/blog/mancakosir/zavedanje-razumevanje-modrost/39533 (pridobljeno 1. septembra 2011).

Kraljič, Martina. 2009. *Magdalena Gornik*. Medvedica: Kulturno društvo Magdalene Gornik.

Kramberger, Franc. 2008. 30-letnica smrti škofa Maksimilijana Držečnika. Homilija v mariborski stolnici. 15. 5. 2008. Zvočni zapis. Http://aktualno.rkc.si/?id=8856 (pridobljeno 12. aprila 2011).

Luce Badano, Chiara. 2010. Izbrane misli. 19. 3. 2010. Http://eden.rkc.si/?id=121&fmod=3 (pridobljeno 12. aprila 2011).

Luce Badano, Chiara, Wikipedia. Http://en.wikipedia.org/wiki/Chiara_Badano (pridobljeno 12. aprila 2011).

Nabergoj, Irena. 2004. Hrepenenje po odpuščanju pri Ivanu Cankarju. *Bogoslovni vestnik* 64: 297-315.

Palmisano, Marija Carmela. 2010. Zapiski (osebni) avtorice iz predavanj v okviru Duhovnega izpopolnjevanja. Ljubljana 25. 11. 2010.

Potočnik, Lojze. 2010. Študij – Marija Simma in njena pomoč dušam v vicah. Ponedeljek, 13. september.Http://lojze68.blogspot.com/2010/09/studij-marija-simma-in-njena-pomoc.html (pridobljeno 1. septembra 2011).

Sivka, Alenka. 2010. Ciril Zlobec – 85 letnik. Revija *Stop*. 5. julija. Http://www.revijastop.si/Aktualno/Osebnosti/Ciril-Zlobec-85-letnik.html (pridobljeno 5. avgusta 2011).

Slovenska škofovska konferenca, Medškofijski odbor za pastoralo zdravja. Štupnikar, Jože. 2010. Oznanjujte evangelij in ozdravljajte bolnika. Krščanska skupnost in pastorala zdravja. Zbirka: Pastorala zdravja. Http://www.druzina.si/icd/spletnastran.nsf/knjigarna/76162165B2061560C12576BE003A9ED9/$FILE/PASTORALA%20ZDRAVJA-11.PDF (pridobljeno 12. avgusta 2011).

Stanonik, Marija, 2010. *Žene pa so gledale od daleč*. Kranj: Trajanus.

Stres, Anton. 2011. *Jezus Bog in človek*. Radijska kateheza. Radio Ognjišče 15. junij. Http://audio.ognjisce.si/index.php?p=Radijska_kateheza/2011 (pridobljeno 28. avgusta 2011).

Stres, Anton. 2007. *Človek in njegov Bog*. Celje: Društvo Mohorjeva družba. Publikacija dovoljena izključno za branje na osebnem računalniku. Http://www.student-info.net/sis-mapa/skupina_doc/teof/knjiznica_datoteke/1230070924_clovek_in_njegov_bog_norestriction.pdf (pridobljeno 12. avgusta 2011).

Slovenski biografski leksikon. *Matija Gubec*. Http://nl.ijs.si:8080/fedora/get/sbl:0697/VIEW/ (pridobljeno 10. avgusta 2011).

Sveto pismo. 1977. *Slovenski standardni prevod.* Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije.

Sveta Marija Faustina Kowalska - redovnica in mistkinja. 5. oktober 2010. Http://svetniki.org/marija-favstina-redovnica/ (pridobljeno 17. avgusta 2011).

Sveti Karel iz Sezze. 7. januar 2011. Http://svetniki.org/karel-iz-sezze-franciskanski-brat-in-mistik/ (pridobljeno 17. avgusta 2011).

Sveti Janez od Križa. 1542-1591, duhovnik, cerkveni učitelj in oče prenovljenega karmela. Http://karmelicanke.rkc.si/sv.janez.html (pridobljeno, 5. februarja 2011).

Štiri plemenite resnice. V: *Wikipedia, Prosta enciklopedija*. Čas zadnje sprememba 09:48, 9. junij 2011. Http://sl.wikipedia.org/wiki/%C5%A0tiri_plemenite_resnice (pridobljeno 26. avgusta 2011).

Štrukelj Anton. 2004. Povsod Boga. Prelat prof. dr. Anton Strle. In Memoriam, (*21.1.1915 +20.10.2003). *Bogoslovni vestnik* 64, 2: 211-225. Http://www.teof.uni-lj.si/uploads/File/BV/bv2-04.pdf (pridobljeno 20. avgusta 2011).

Štupnikar, Jože, 2008. O smislu življenja in trpljenja. Http://kbbi.rkc.si/?id=54&fmod=4 (pridobljeno 20. avgusta 2011).

Tolstoj, Lev Nikolajevič. 2007. *Izpoved*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

»*Usmiljeni Jezus*.« Ura velike milosti ob treh popoldne. Http://www.molitev.net/usmiljeni/index.html, (pridobljeno 22. avgusta 2011).

»*Vrelec usmiljenja*.« *Družina*, 3. 4. 2005. Http://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/all/0CFEAEA720CB660EC1256FD4003CC97D (pridobljeno 22. avgusta 2011).

Žagar, Zdravko. 2010. Zapiski (osebni) avtorice iz srečanj Biblične skupine, Komenda v letu 2009/2010.

Žagar, Zdravko. 2011. Zapiski (osebni) avtorice citatov nekaterih pridig.

IZJAVA O AVTORSTVU

Spodaj podpisana Marta Ciraj, z vpisno številko_____, rojena 12. 2. 1956 v Slovenj Gradcu, sem avtorica tega zaključnega dela z naslovom Trpljenje. Sodelovanje v Božjem odrešenjskem načrtu.

Datum_____ Podpis_____